

A mobilitásra és a kereskedelemre gyakorolt közvetlen hatásokon túl a COVID-19-járvány egyre nagyobb mértékben érinti az összes ágazatban működő vállalkozást, függetlenül azok jellegétől, és attól, hogy kis- illetve középvállalkozásokról, vagy nagyvállalatokról van-e szó. Mindezek a hatások nem egyetlen tagállamra korlátozódnak, hanem az Európai Unió, sőt a világ egészének gazdaságában okoz zavart.

Az Európai Bizottság az előbbiekre figyelemmel 2020. március 19. napján egy ideiglenes keretet fogadott el, amely lehetővé teszi a tagállamok számára az állami támogatási szabályok keretében előírányzott rugalmasság teljes mértékű kihasználását a gazdaságnak a COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából. A hatályos állami támogatási szabályok keretében a tagállamok által használható számos egyéb támogatási intézkedéssel együtt az ideiglenes keret lehetővé teszi a tagállamok számára annak biztosítását, hogy továbbra is elegendő likviditás álljon bármely típusú vállalkozás rendelkezésére, és a COVID-19-járvány alatt és azt követően fennmaradjon a gazdasági tevékenység folytonossága.

A gazdaságnak a COVID-19-járvánnyal összefüggésben való támogatását célzó, állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes keret – amely az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontján alapul – elismeri, hogy a teljes uniós gazdaságban komoly zavar áll fenn. Ennek megszüntetése érdekében az ideiglenes keret a támogatás öt típusáról rendelkezik:

1. **Közvetlen támogatások, szelektív adókedvezmények és előlegfizetések:** A tagállamok olyan programokat hozhatnak létre, amelyek keretében vállalkozásonként legfeljebb 800.000,- EUR támogatást nyújthatnak a sürgős likviditási szükségletek kielégítésére.
2. **Állami hitelgaranciák a vállalkozások bankoknál felvett hiteleire:** A tagállamok állami garanciák nyújtásával biztosíthatják, hogy a bankok továbbra is hiteleket nyújtsanak azoknak az ügyfeleknek, akiknek erre szükségük van.
3. **A vállalkozásoknak nyújtott kedvezményes állami hitelek:** A tagállamok kedvezményes kamatlábak mellett nyújthatnak hiteleket a vállalkozásoknak. Ezekkel a hitelekkel a vállalkozások az azonnali működőtőke- és beruházási szükségleteiket tudják fedezni.
4. **Biztosítékok az állami támogatásokat a reálgazdaságnak közvetítő bankok számára:** Egyes tagállamok a bankok közvetítésével, azok meglévő hitelezési kapacitását felhasználva kívánják támogatni a vállalkozásokat, különösen a kis- és középvállalkozásokat. A keret egyértelművé teszi, hogy a szóban forgó támogatás a bankok ügyfeleinek, és nem maguknak a bankoknak nyújtott közvetlen támogatásnak minősül, továbbá iránymutatást ad arra vonatkozóan, hogy hogyan korlátozható minimálisra a bankok közötti verseny torzulása.
5. **Rövid lejáratú exporthitel-biztosítás:** A keret további rugalmasságot vezet be annak bizonyításával kapcsolatban, hogy bizonyos országok tekintetében nem piacképes kockázat áll fenn, ezáltal lehetővé téve, hogy rövid távú exporthitel-biztosítást nyújtson az az állam, ahol erre szükség van.

Tekintettel az uniós költségvetés korlátozott méretére, a fő válasz a tagállamok nemzeti költségvetéseiből fog származni. Az ideiglenes keret elősegíti majd a gazdaság célzott támogatását, ugyanakkor korlátozza az egységes piacon belül az egyenlő versenyfeltételeket érintő negatív következményeket.

Az ideiglenes keret ezért számos biztosítékot tartalmaz. Például a vállalkozásoknak nyújtott kedvezményes hiteleket vagy garanciákat a gazdasági tevékenységük léptékéhez köti – a bérköltségük, árbevételük vagy likviditási szükségleteik alapján –, továbbá előírja, hogy az állami támogatást beruházási és működőtőke szükségletekhez lehet felhasználni. A támogatás ezáltal segíthet a vállalkozásoknak a visszaesés átvészelésében és a fenntartható talpra állás előkészítésében.

Az ideiglenes keret a COVID-19-járvány társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítése érdekében kiegészíti az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összhangban már a tagállamok rendelkezésére álló, számos más lehetőséget. A Bizottság 2020. március 13-án elfogadta a COVID-19 járvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszingyintézkedésekről szóló közleményt, amely meghatározta ezeket a lehetőségeket. A tagállamok például olyan, általánosan alkalmazható változtatásokat tehetnek a vállalkozások javára (például adók halasztott fizetése, vagy a csökkentett munkaidő támogatása minden ágazatban), amelyek nem tartoznak az állami támogatási szabályok hatálya alá. Emellett kártalaníthatják is a vállalkozásokat a COVID-19-járvány közvetlen következményeként elszenvedett károkért. Ez a különösen súlyosan érintett ágazatok – közlekedés, idegenforgalom, vendéglátás és kiskereskedelem – támogatásához lehet hasznos.

A keret 2020. december végéig lesz érvényben. A jogbiztonság érdekében a Bizottság ezen időpont előtt értékelni fogja, hogy a keret érvényességét meg kell-e hosszabbítani.

2020. április 3. napján az Európai Bizottság elfogadta a 2020. március 19-én elfogadott ideiglenes keret bővítésére irányuló módosítást, hogy a tagállamok felgyorsíthassák a koronavírus-járvány szempontjából releváns termékek kutatását, tesztelését és gyártását, védhessék a munkahelyeket és a koronavírus-járvánnyal összefüggésben fokozottan támogathassák a gazdaságot. A módosított ideiglenes keret a koronavírus-járvány társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítése érdekében az állami támogatásra vonatkozó szabályokkal összhangban kiegészíti a már a tagállamok rendelkezésére álló, számos más lehetőséget.

A módosítás öt további támogatási intézkedéssel bővíti az ideiglenes keretet:

1. **A koronavírussal kapcsolatos kutatás-fejlesztés (K+F) támogatása:** a jelenlegi válság kezelése érdekében a tagállamok közvetlen támogatás, visszafizetendő előleg vagy adókedvezmény formájában támogatást nyújthatnak a koronavírus elleni és más releváns antivirális készítményekkel kapcsolatos K+F-re. A tagállamok közötti együttműködés ösztönzése céljából többlettámogatás nyújtható a határon átnyúló projektekhez.

2. **Tesztelő létesítmények építésének és felskálázásának támogatása:** A tagállamok közvetlen támogatás, adókedvezmény, visszafizetendő előleg és veszteségfedezeti garancia formájában támogathatják azokat a beruházásokat, amelyek az első ipari hasznosításig lehetővé teszik a koronavírus elleni küzdelem szempontjából releváns termékek fejlesztéséhez és teszteléséhez szükséges infrastruktúrák kiépítését és felskálázását. Ide tartoznak a gyógyszerek (beleértve az oltóanyagokat is) és a kezelések, az orvostechikai eszközök és felszerelések (beleértve a lélegeztetőgépeket és védőruházatokat, valamint a diagnosztikai eszközöket), a fertőtlenítőszeres, valamint a vírus terjedése elleni küzdelemben releváns adatgyűjtési és -feldolgozási eszközök. Az együttműködés és a gyors fellépés ösztönzésére a vállalkozások többlettámogatásban részesülhetnek, ha beruházásukhoz több tagállam nyújt támogatást, és ha a beruházás a támogatás odaítélését követő két hónapon belül befejeződik.
3. **A koronavírus elleni küzdelem szempontjából releváns termékek gyártásának támogatása:** A tagállamok közvetlen támogatás, adókedvezmény vagy visszafizetendő előleg és/vagy veszteségfedezeti garancia formájában támogathatják azon beruházásokat, amelyek lehetővé teszik a koronavírus elleni küzdelem szempontjából releváns (a 2. pontban felsorolt) termékek gyors előállítását. Az együttműködés ösztönzése és a gyors cselekvés támogatása céljából a vállalkozások többlettámogatásban részesülhetnek, ha beruházásukat több tagállam támogatja, és ha a beruházás a támogatás nyújtását követő két hónapon belül befejeződik.
4. **Adófizetés elhalasztása és/vagy társadalombiztosítási járulék felfüggesztése formájában nyújtott célzott támogatás:** A vállalkozások koronavírus-járvány miatti likviditási nehézségeinek további enyhítése és a munkahelyek megőrzése érdekében a tagállamok a járvány által legsúlyosabban érintett ágazatok, régiók vagy vállalkozástípusok esetében célzott halasztást engedélyezhetnek az adók és a társadalombiztosítási járulékok befizetése tekintetében.
5. **A munkavállalók utáni bértámogatás formájában nyújtott célzott támogatás:** A koronavírus-járvány okozta válság munkavállalókra gyakorolt hatásának enyhítését célzó segítségnyújtás körében a tagállamok hozzájárulhatnak a koronavírus-járvány által legsúlyosabban érintett ágazatokban vagy régiókban működő olyan vállalkozások bérköltségeihez, amelyek a koronavírus-járvány miatt egyébként kénytelenek lennének munkavállalókat elbocsátani.

A módosítás számos biztosítékot tartalmaz, például a koronavírus szempontjából releváns termékek és berendezések gyártásához nyújtott támogatást a támogatott projektek nagyon gyors végrehajtásához köti. A koronavírus elleni küzdelem szempontjából releváns K+F-hez csak akkor nyújtható támogatás, ha a kedvezményezettek kötelezettséget vállalnak arra, hogy az Európai Gazdasági Térségben megkülönböztetés mentes piaci feltételek mellett nem kizárólagos hasznosítási engedélyeket adnak a harmadik feleknek.

A módosított ideiglenes keret a tagállamok által a rászoruló vállalkozásoknak nyújtható jelenleg meglévő támogatási formákat is kibővíti. Így például lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy vállalatonként 800 000 EUR névértékig kamatmentes kölcsönöket, a kockázat 100%-át fedező hitelgaranciákat vagy tőkefinanszírozást nyújtsanak. Ez kombinálható az úgynevezett csekély összegű (*de minimis*) támogatásokkal (hogy a támogatás összege vállalkozásonként elérhesse az 1 millió EUR-t), és más típusú támogatásokkal is. Különösen hasznos lenne a kis- és középvállalkozások sürgős likviditási szükségleteinek nagyon gyors kezelése.

A módosított ideiglenes keret 2020. december végéig lesz érvényben. A jogbiztonság érdekében a Bizottság ezen időpont előtt értékelni fogja, hogy a keret érvényességét meg kell-e hosszabbítani.

6. Gazdálkodás irányelvei

6.1. Veszélyhelyzet következtében kialakult új gazdasági és jogi környezet

Magyarország Kormánya 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel veszélyhelyzetet hirdetett Magyarország területére, majd határozatot vezetett be és kijárási korlátozásokat, melyek az alábbiakban kerülnek összefoglalásra:

- szociális/társadalmi távolságtartás: más emberekkel történő szociális érintkezést az mindenki köteles a lehető legkisebb mértékűre korlátozni, és a másik embertől lehetőség szerint legalább 1,5 méter távolságot tartani, a közös háztartásban élők kivételével;
- Vendéglátó üzletben - az ott foglalkoztatottak kivételével tartózkodni tilos. Kivételt képez az elvitelre alkalmas ételek kiadása és szállítása;
- mind zárt, mind nem zárt helyen tartott rendezvények helyszínén tilos tartózkodni, továbbá tilos tartózkodni gyűlés helyszínén;
- tilos az előadó-művészet valamennyi ágának fellépése céljából megtartott eseménynek, mozik, múzeumok, közgyűjteménynek, közművelődési intézménynek, közösségi színterek látogatása;
- bezárásra kerültek az oktatási és köznevelési intézmények, az iskolákban digitális oktatás zajlik;
- a lakóhely, a tartózkodási hely, illetve a magánlakás elhagyására csak kormányrendeletben meghatározott alapos indokkal kerülhet sor, vagyis például: a munkavégzés, a hivatásbeli kötelezettség, a gazdasági, mezőgazdasági és erdészeti tevékenység, valamint az ezek elvégzéséhez nélkülözhetetlen anyagokat, valamint eszközöket árusító üzletben (különösen a műszaki cikket, az építőanyagot és eszközöket árusító üzletben) történő vásárlás, az egyéni szabadidős sporttevékenység, szabadidős célú gyalogos közlekedés, házasságkötés és a temetés szűk családi körben, élelmiszerüzletben történő vásárlás, stb.⁷

Ezen intézkedések hatálya Magyarország Alaptörvénye értelmében 15 napig állt fenn. A Kormány az Országgyűlés elé terjesztette a koronavírussal kapcsolatos törvényjavaslatát, melynek megalkotásához az Alaptörvény négyötödös többséget ír elő.

A törvényjavaslat (illetve az elfogadott törvény) lényegi pontjai:

- a Kormány a veszélyhelyzetben – a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseken és szabályokon túl – az állampolgárok élet-, egészség-, személyi, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében rendeletével egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat;

⁷ A részletes szabályozást a kijárási korlátozásról szóló 71/2020. (III. 27.) Korm. rendelet tartalmazza

- az Alkotmánybíróság a veszélyhelyzet során folyamatosan működik, a tanács ülése a veszélyhelyzet megszűnéséig az elnök döntése alapján elektronikus kommunikációs eszköz igénybevételével is megtartható;
- a veszélyhelyzet megszűnését követő napig időközi választás nem tűzhető ki, a már kitűzött választások elmaradnak;
- a veszélyhelyzet megszűnését követő napig országos és helyi népszavazás nem kezdeményezhető, a már kitűzött országos és helyi népszavazások elmaradnak.

Az Országgyűlés 2020. március 23.-ai plenáris ülésén nem szavazta meg a törvény sürgősségi elfogadását. Orbán Viktor miniszterelnök akként értékelte a törvényjavaslatot, hogy „a békeidőben érvényes szabályok mellett nem lehet hatékony járványügyi és gazdasági intézkedéseket hozni, megszervezni a kollektív védelmet. A veszélyhelyzeti jogrend hatalmazza fel a kormányt és ad eszközöket ahhoz, hogy megvédjék Magyarországot.” A törvényjavaslattal kapcsolatban megfogalmazott kifogás lényegében az volt, hogy az nem tartalmaz semmilyen időbeli korlátozást, az ellenzéki képviselők kijelentették, hogy csak abban az esetben támogatják a javaslatot, amennyiben az időben korlátozza a Kormány járvánnyal kapcsolatos intézkedési, rendeletalkotási felhatalmazását.

A Kormány gyakorlatilag időbeli korlátozás nélküli felhatalmazást kapott, amikor 2020. március 30. napján az ismét benyújtott törvényjavaslatot az Országgyűlés immár kétharmados többséggel elfogadta. A Kormány a megalkotott 2020. évi XII. törvény alapján meghosszabbította a kijárási korlátozásra vonatkozó rendelkezéseket a kijárási korlátozás meghosszabbításáról szóló 95/2020. (IV. 9.) Korm. rendelet megalkotásával.

Ezt megelőzően a Kormány a járvánnyal kapcsolatos védekezés költségeinek fedezetére és átlátható elszámolására a Kormány összesen három Alapot hozott létre, és ennek megfelelően módosította a 2020. évi központi költségvetést is, a Járvány Elleni Védekezési Alap és a Gazdaságvédelmi Alap forrásairól szóló 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelettel. Az utóbbi rendelet bemutatja a létrehozott alapok egyenlegét, elsőként a Járvány Elleni Védekezési Alap forrásait és kiadásait:

Források

A forrás megnevezése	A forrás értéke (éves előirányzat, millió Ft)
Járvány Elleni Védekezés Központi Tartaléka*	378 000,0
Pártok támogatása 50%-ának átcsoportosítása	1 274,4
Költségvetési átcsoportosítások	46 941,5
Kiskereskedelmi adó	36 000,0
Gépjárműadó központi költségvetésbe átirányított része	34 400,0
Pénzügyi szektor hozzájárulása	55 000,0
Egészségügyi szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének a fedezete	81 894,6
Források összesen	633 510,5

Kiadások

A kiadás megnevezése	A kiadás értéke (teljesítés, millió Ft)
Egészségügyi szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének kiadása	81 894,6
Egészségügyi dolgozók 2020. évi egyszeri bérkiegészítése (500 ezer forint/lf)	70 600,0
Eldöntött, illetve megvalósult eszközbeszerzések, beruházások**	380 500,0
További védekezés költségei	
Helyi önkormányzatok egyes támogatásainak kifizetése	
Kiadások összesen	532 994,6

*Az előirányzat felülről nyitott, automatikusan túlléphető.

**A bemutatott összeg az Operatív Törzs 2020. április 3-ig meghozott döntései szerinti, már teljesített, illetve várható kiadásokat tartalmazza.

8. táblázat: A Járvány Elleni Védekezési Alap forrásai és kiadásai a 2020. évi központi költségvetésben

Forrás: Pénzügyminisztérium

A Járvány Elleni Védekezési Alap 663 milliárd forintos kezdő pénzügyi kerettel jött létre, amelyet nagy részt a Kormány biztosít, másrészt kölcsönös teherviselést vár a pártoktól, a multiktól, a bankoktól, és az önkormányzatoktól is. Ebből az Alapból fizeti a Kormány az egészségügyi és egyéb védekezés költségeit, például az egészségügyi eszközbeszerzéseket, egészségügyi beruházásokat, az egészségügyi szakdolgozók eleve öszre tervezett újabb béremelését és az egyszeri félmilliós forintos bérkiegészítését.

Ez az Alap tartalmazza a Kormány által biztosított járvány elleni védekezés központi tartalékát 378 milliárd forinttal, de ez egy felülről nyitott előirányzat. Az Alap tartalmazza a pártok támogatásának 50%-os átcsoportosítását 1,274 milliárd forinttal, a pénzügyi szektortól, bankoktól elvárt hozzájárulást 55 milliárd forint értékben, 47 milliárd forint összegben költségvetési átcsoportosításokat, a multinacionális láncokat terhelő kiskereskedelmi adót 36 milliárd forint értékben, **az önkormányzatoktól a központi költségvetésbe irányított gépjárműadót 34 milliárd forint összegben**, továbbá az egészségügy szakdolgozók és védőnők korábban eldöntött béremelésének fedezetét 82 milliárd forint összegben.

A Gazdaságvédelmi Alapot 1345 milliárd forinttal töltötte fel a kormány, forrásai és kiadásait a rendelet melléklete az alábbiak szerint foglalja össze:

Források

A forrás megnevezése	A forrás értéke (éves előirányzat, millió Ft)
Központi intézmények és programok megtakarításai	922 553,2
Nemzeti Foglalkoztatási Alap bevételei	423 100,0
Források összesen	1 345 653,2

Kiadások

A kiadás megnevezése	A kiadás értéke (teljesülés, millió Ft)
Gazdaságvédelmi programok	922 553,2
Munkahely-megtartási program	
Munkahely-teremtési program	
Kiemelt ágazati programok	
Vállalkozások finanszírozása	
Család- és nyugdíjasvédelmi program	
Nemzeti Foglalkoztatási Alap kiadásai	423 100,0
Kiadások összesen	1 345 653,2

9. táblázat: A Gazdaságvédelmi Alap forrásai és kiadásai

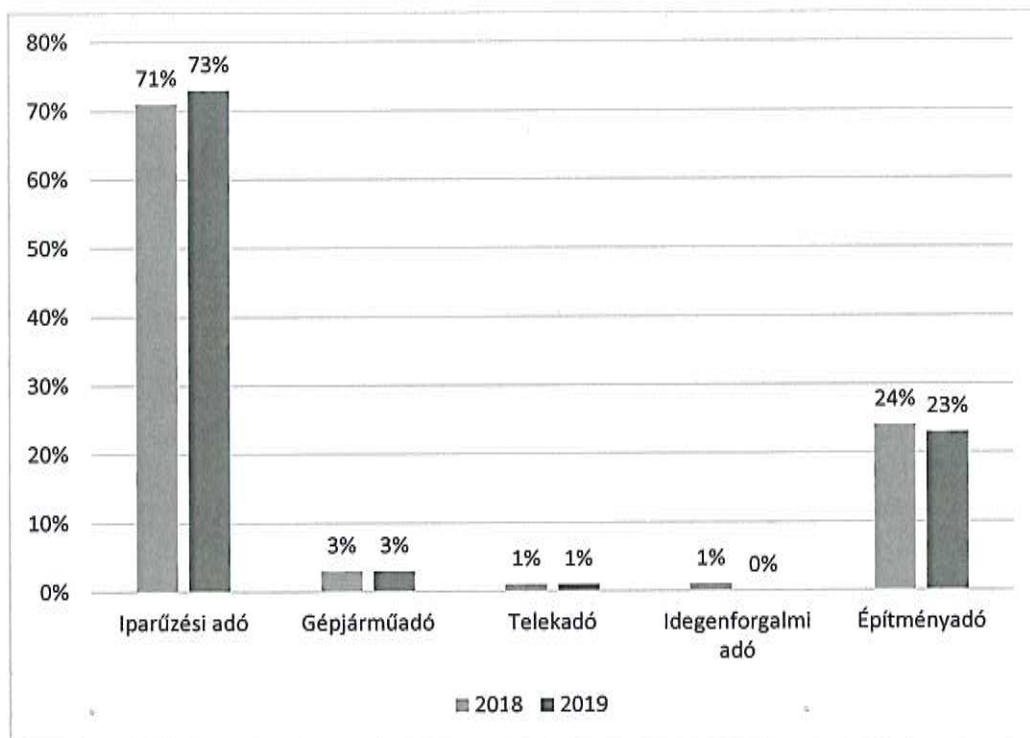
Forrás: Pénzügyminisztérium

Létrejött továbbá az Európai Unióból Érkező Járvány Elleni Támogatások Alapja, amely a járvány elleni védekezésre szánt uniós támogatást hivatott fogadni, de összege nulla forint maradt.

A 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet értelmében – a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. 37. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározottaktól eltérően – a gépjárműadóóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény alapján a belföldi gépjárművek után a települési önkormányzatot az általa 2020. évben beszedett gépjárműadó 40 %-a nem illeti meg, az a XLVI. Járvány Elleni Védekezési Alap fejezet bevételét képezi.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának adóbevételei tekintetében ez nagymértékű megvonást jelent. A belföldi gépjárművek adójának önkormányzatokat megillető része az önkormányzat adóbevételeinek jelentős hányadát teszi ki. 2018-ben az önkormányzat gépjárműadóból származó bevétele 429.258.916,- Ft volt, míg 2019-ben 430.000.000,- Ft-ra nőtt, 2020. évben az önkormányzat a költségvetési rendeletben foglaltak szerint 450.000.000,- Ft összegű bevétellel számolt. A Kormány által bevezetett elvonással ez az összeg nullára

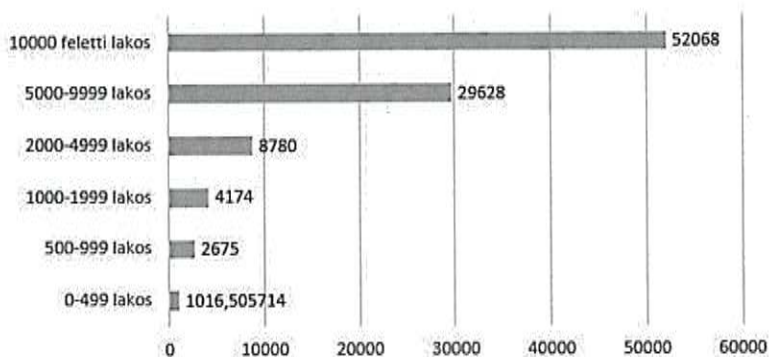
redukálódik. Az alábbi diagram bemutatja az önkormányzat 2018-2019. évi adóbevételeinek összetételét:

37. ábra: Miskolc MJV adóbevételeinek megoszlása 2018-2019

Forrás: MMJV Polgármesteri Hivatala

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége a 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendelet hatálybalépését követően felmérést végzett a tagjai körében. A résztvevő 555 válaszadó önkormányzat 63,7 %-ánál likviditási problémát okoz a feladatellátásban a gépjárműadó 40%-ának központi elvonása a költségvetés végrehajtása során. Az intézkedés nyilvánvalóan a nagyobb lakosságszámú településeket fokozottabban érinti, hiszen nagyobb lélekszámú településeknél a gépjárművek száma is jelentősebb, ami magasabb adóbevételt eredményez. Ezt támasztja alá a TÖOSZ által készített felmérés is:

38. ábra: Elvonás mértéke átlagosan települési kategóriánként

Forrás: TÖOSZ

A belföldi gépjárművek után fizetendő adó önkormányzatokat megillető részén túl az önkormányzatok iparüzési – legjelentősebbnek minősülő – adóbevétele is várhatóan jelentősen csökkenni fog és az idegenforgalmi adóbevételek egy részéről is elesnek. Az Möt. 2020. január

1.-től hatályos módosítása még a veszélyhelyzet beállta előtt lekötötte az önkormányzati iparüzési adóbevételeket. Azok kötelezően elsősorban a helyi közösségi közlekedési feladatellátás forrásául szolgálhatnak, az ezen felüli iparüzési adóbevétel különösen a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó szociális ellátások finanszírozására használható fel. Az önkormányzati fejlesztések megvalósítását ez semmiképpen sem segíti elő, hiszen a fejlesztéseket az önkormányzatok a saját forrásaikból és/vagy pályázati forrásból tudják finanszírozni. Az utóbbiak saját forrás igénye is jelentős. Ha a forrásokat a kötelező feladatok emésztik fel, akkor a fejlesztések szenvednek csorbát. Mindez fokozottabban érvényesül a koronavírus okozta válság során.

A határozat és a kijárási korlátozások szükségszerű eredménye, hogy az ágazatban teljes mértékben megszűnt a forgalom. Az idegenforgalom egyike a koronavírus-járvány által leginkább sújtott ágazatoknak. Az Európai Unió tagállamok turizmus felelős miniszterei mind egyetértenek abban, hogy célzott intézkedésekkel kell támogatni az ágazatot. Ezzel összhangban a Kormány **gazdaságvédelmi akciótervének** részeként 2020. április elején bejelentette, hogy év végéig felfüggeszti az idegenforgalmi adó beszedését. A 2020. április 21. napján kihirdetett 140/2020 (IV. 21.) Korm. rendelet 5–8.§-ai tartalmazzák az erre vonatkozó további szabályokat. Az idegenforgalmi adót a szállóvendégnek kell megfizetnie, aki egy önkormányzat területén nem állandó lakosként vendégéjszakát tölt. A szállásadó tehát az idegenforgalmi adó beszedője és bevallója, kötelezettsége, hogy a beszedett adót megfizesse az adott települési önkormányzat felé. Értelemszerűen bevétel hiányában a szállásadónak nem keletkezik adófizetési kötelezettsége. A 140/2020. (IV. 21.) Korm. rendelet szerint 2020. április 26. és 2020. december 31. között az idegenforgalmi adót nem kell beszednie a szállásadónak, azonban a nála eltöltött vendégéjszakák után azt – mint megállapított adót – változatlanul be kell vallania. A bevallott, de a vendég által meg nem fizetett adóval egyező összegű, vissza nem térítendő költségvetési támogatást nyújt az állam a települési önkormányzatok számára a költségvetési törvényben foglaltak terhére. Az önkormányzatok így utólag, elektronikusan a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig benyújtható igénylési rendszerben hozzájuthatnak az idegenforgalmi adó összegéhez, azonban a kormányrendelet arról is rendelkezik, hogy a települési önkormányzat nem jogosult az állam által a beszedett idegenforgalmi adóhoz kapcsolódóan nyújtott üdülöhelyi támogatásra – ez idegenforgalmi adóforintonként 1 forint költségvetési támogatást jelent – 2020. április 26-tól a veszélyhelyzet megszűnéséig, de legfeljebb 2020. december 31-ig. Az idegenforgalomhoz kapcsolódó korábbi bevételek (adó és központi költségvetési támogatás) terén tehát jelentős csökkenés várható, hiszen még akkor is, ha központi költségvetésből kifizetésre kerül a bevallott, de meg nem fizetett adó, az várhatóan csak töredéke lesz a korábbi évek bevételeinek, és ráadásul az önkormányzatok elesnek az adóhoz kapcsolódó üdülöhelyi támogatástól is.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 5/2020. (II. 27.) önkormányzati rendelet megalkotásával elfogadta a 2020. évi költségvetését. Az adóbevételek az alábbiak szerint kerültek betervezésre:

A	B	C	D
Bevételi jogcím	2019	2020	Eltérés
1	2	3	4=3-2
2.1.1. Jövedelemadók:			
Termőföld bérbeadásából származó			
2.1.1.1. jövedelem	20 000	20 000	0
2.1.2. Vagyoni típusú adók:			
2.1.2.1. Építményadó	3 800 000 000	3 700 000 000	-100 000 000
2.1.2.2. Telekadó	120 000 000	200 000 000	80 000 000
2.1.3. Termékek és szolgáltatások adói:			
2.1.3.1. Iparüzési adó állandó jelleggel végzett iparüzési			
tevékenység után	11 880 000 000	12 500 000 000	620 000 000
2.1.3.2. Belföldi gépjárművek adójának a helyi			
önkormányzatot megillető része	430 000 000	450 000 000	20 000 000
2.1.3.3. Idegenforgalmi adó tartózkodás után	180 000 000	180 000 000	0
2.1.3.4. CO2 kibocsátás-különbözet utáni díjbefizetés	250 000	250 000	0
I/2.1. Jövedelemadók, vagyoni típusú adók, termékek és			
szolgáltatások adói összesen:	16 410 270 000	17 030 270 000	620 000 000
- ebből kötelező feladatok (2.1.1.-			
2.1.3):	13 597 365 125	14 877 338 083	1 279 972 958
önként vállalt feladatok			
(2.1.3.1.):	2 400 248 831	1 816 427 520	-583 821 311
államigazgatási feladatok			
(2.1.3.1.):	412 656 044	336 504 397	-76 151 647

10. táblázat: Tervezett adóbevételek 2019-2020

Forrás: MMJV Polgármesteri Hivatala

	A		B		C		D		E		F		G		H	
	Megnevezés		BEVÉTEL		várható teljesítés		előirányzat		Megnevezés		KIADÁS		várható teljesítés		előirányzat	
	2018. évi teljesítés	2019. évi várható teljesítés	2020. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	2019. évi várható teljesítés	2020. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	2019. évi várható teljesítés	2020. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	2019. évi várható teljesítés	2020. évi előirányzat	2018. évi teljesítés	2019. évi várható teljesítés	2020. évi előirányzat	
1	Megnevezés															
2	A. MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK (B1+B3+B4+B6)		36 541 833 348	38 397 677 256	34 050 073 945											
3	1. Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)		9 673 768 894	10 331 354 595	7 722 945 205											
4	2. Közhatalmi bevételek (B3)		15 545 380 374	16 548 546 658	17 159 870 000											
5	3. Működési bevételek (B4)		11 277 374 968	11 412 525 424	9 131 258 740											
6	3.1. Önkormányzat		8 839 900 323	8 826 645 039	7 427 013 630											
7	3.2. Polgármesteri Hivatal		49 121 181	57 479 299	40 322 500											
8	3.3. Intézmények		2 388 353 464	2 528 401 086	1 663 922 610											
9	4. Működési célú átvett pénzeszközök (B6)		45 309 112	105 250 579	36 000 000											
10	B. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK (B2+B5+B7)		23 774 698 806	7 473 080 743	4 970 400 000											
11	1. Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (B2)		22 794 977 516	7 322 616 926	4 007 000 000											
12	2. Felhalmozási bevételek (B5)		371 907 963	130 085 392	960 000 000											
13	3. Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (B7)		607 813 327	20 378 425	3 400 000											
14	C. FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK (B8)		22 173 278 520	41 579 360 435	1 085 000 000											
15	1. Hitel-, kölcsönfelvétel pénzügyi vállalkozástól (B811)															
16	1.1. Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök felvétele pénzügyi vállalkozástól (B8111)		1 907 172 762	375 980 689	90 000 000											
17	2. Belföldi értékpapírok bevételei (B812)															
18	2.1. Forgatási célú belföldi értékpapírok beváltása, értékesítése (B8121)		2 155 000 000	5 845 000 000												
19	3. Maradvány igénybevétele (B813)															
20	3.1. Előző év költségvetési maradványának igénybevétele (B8131)		17 871 589 614	35 120 284 251	995 000 000											
21	4. Államháztartáson belüli megelőlegezések (B814)		239 516 144	238 095 495												
22	D. KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN (A+B)		60 316 532 154	45 870 757 999	39 020 473 945											
23	E. FINANSZÍROZÁSI BEVÉTELEK ÖSSZESEN (C)		22 173 278 520	41 579 360 435	1 085 000 000											
24	F. BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN (D+E)		82 489 810 674	87 450 118 434	40 105 473 945											

11. táblázat: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2020. évi összevont költségvetési mérlege, Forrás: MMJV Polgármesteri Hivatala

A veszélyhelyzet következtében kialakult helyzet, a humánjárvány és következményeinek kezelése érdekében tett intézkedések felborították a fent bemutatott, bevételek és kiadások összhangján alapuló mérleget. A mérlegfőösszeg 40.105.473.945 Ft volt a költségvetés elfogadásakor. Az egyes adóbevételek kiesése következtében ez az összhang megszűnik, ugyanis a bevételi oldal a gépjárműadó elvonásával és az idegenforgalmi adó csökkenése miatt kisebb összeget mutat majd, és nem éri el a kiadási szintet. Az így kialakult helyzet az egész költségvetés átdolgozását igényli annak érdekében, hogy a bevételi oldalon keletkező rés, a kieső bevételek pótlásra kerülhessenek. A pontos hiány azonban csak a veszélyhelyzet megszűnését és a központi költségvetésből biztosított támogatások mértéke függvényében lesz megállapítható.

Jelen pillanatban nagyon sok nyitott kérdés van a tekintetben, hogy a koronavírus járvány elleni védekezés, a veszélyhelyzet miatti többletfeladatok ellátása milyen következményekkel jár az önkormányzatok kötelező igazgatási és közszolgáltatási feladatainak ellátására.

Nincs információ arra nézve, hogy melyek lesznek a helyi önkormányzatok általi védekezési feladatok során felmerült/felmerülő költségek közül a központi költségvetés felé az elszámolható védekezési költségek, illetve az elszámolható költségek 100%-ban kerülnek-e utófinanszírozásra az állam részéről. Miként az sem világos, hogy az elszámolható költségek megtérítése – tekintettel a helyi önkormányzatok forráshiányára és tartalékainak végeességére – mikor és milyen formában, ütemezéssel történik majd.

A 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 2. mellékletében meghatározott feladatfinanszírozás, így:

- a bölcsődei dolgozói és üzemeltetési,
- az óvodai nevelőmunka és óvodaműködtetési,
- a kulturális, közművelődési és nyilvános könyvtári,
- az egészségügyi alapellátási, orvosi ügyeleti,
- szociális- és gyermekétkeztetési,
- szociális segítési és házi segítségnyújtási,
- hivatali, igazgatási feladatellátások veszélyhelyzet ideje alatti folyósítása is tisztázatlan, rendezetlen.

Ezek a bizonytalanságok, a bevételek kiesése jelentősen befolyásolja, sőt akadályozza az önkormányzat fejlesztési elképzeléseinek megalapozott összefoglalását, hiszen források hiányában az önkormányzat nem képes sem a helyi gazdaságfejlesztést katalizátoraként megjeleníteni, sem a kötelezően ellátandó közszolgáltatások színvonalát növelni.

A veszélyhelyzet kapcsán kialakult negatív gazdasági környezet és finanszírozási bizonytalanságoktól elvonatkoztatva, azok hiánya esetén is általánosan elmondható, hogy a kötelező igazgatási és közszolgáltatási feladatok ellátása, működtetése, illetve ennek kiegészítésére vonatkozó kényszer a fejlesztések elöl veszi el a forrásokat. A fejlesztések fedezetét ugyanis a pályázatok és a helyi bevételek biztosítják. Amennyiben a helyi működés felemészti a bevételeket, akkor nem valósulnak meg a fejlesztések, holott ezek a hosszú távú fenntartható növekedés alapvető feltételei. A központi finanszírozási rendszer alapvető hibája, hogy nem teszi lehetővé az alapszerű helyi költségvetési megtakarítást, ezzel – és a feladatkötöttséggel együtt – gyakran ösztönöz vagy akár kényszerít a nem helyi igényekhez igazodó, olykor akár pazarló költsékezésre.

Az önkormányzati finanszírozásnak az a sajátossága, hogy az önkormányzati vagyon kezelése során vagy a piaci szereplők könyvelésében kötelező megjeleníteni az amortizációt, illetőleg azt az önkormányzati vagyon hasznosítása során kötelező a vagyontárgyra ráfordítani, addig az állam ezt magára nézve nem tartja kötelezőnek az önkormányzatok finanszírozása során. Így a nagy infrastruktúrák fenntarthatóságát biztosító amortizáció nem képezi részét a központi finanszírozásnak. Ennek és gyakran a szükséges saját forrás hiánynak következtében a nagy infrastrukturális rendszerek (pl.: közút, víziközművek, távfűtés, stb.) állapota, a szolgáltatás minősége folyamatosan romlik. A közszolgáltatások finanszírozási sajátosságai alapján ki lehet emelni a közútfenntartást, ahol – a tulajdoni viszonyok, illetve a kapcsolódó kötelezettségek jogi rendezetlensége mellett – a központi finanszírozás még a minimális igényekhez mérten is kirívóan alacsony.

Valamennyi önkormányzat érdekelt a közszolgáltatások minőségének megőrzésében és javításában, így a kiegészítő finanszírozást a saját források, helyi adók terhére vagy pályázati pénzek, külső források bevonásával, vagy akár átcsoportosításokkal biztosítják. A közszolgáltatások szervezése tudatos tervezést igényel, emellett a befektetők vonzásával, valamint a sikeres helyi gazdaságfejlesztéssel biztosíthatóak a közszolgáltatások fejlesztéséhez szükséges források, de csak abban az esetben, ha az önkormányzatok finanszírozásának kérdései és a veszélyhelyzet miatti bizonytalanságai rendezésre kerülnek.

7. Gazdaságfejlesztés

7.1. Gazdaságvédelmi akcióterv

Kormányzati információk szerint a koronavírus okozta válság kezelésére indított gazdaságvédelmi akcióterv első szakasza 2020. márciusával lezárult, ebben összesen 480 milliárd forintot költöttek el, amiből 380 milliárd forint ment a konkrét intézkedésekre, eszközökre, 100 milliárdnyi kiadás pedig az elengedett járulékokból áll össze. Az egészségügyi dolgozók 500 ezer forintos, egyszeri támogatása is még az első szakaszhoz kapcsolódik, ez mintegy 70 milliárd forintnyi kiadást jelent. Az első szakaszban az alábbi összegek átcsoportosítására, illetve elvonására került sor:

- párttámogatások fele: 1,2 milliárd forint;
- önkormányzatok gépjárműadója: 34 milliárd forint;
- bankok különadója: 55 milliárd forint;
- kereskedelmi láncok különadója: 36 milliárd forint;
- költségvetés központi tartaléka: 378 milliárd forint;
- minisztériumi átcsoportosítások: 922 milliárd forint;
- foglalkoztatási alap: 423 milliárd forint;
- Magyar Nemzeti Bank osztaléka, amit ezúttal befizet a költségvetésbe: 250 milliárd forint;
- költségvetési hiány 1 százalékról 2,7 százalékra emelése közel 1000 milliárd forintot jelent⁸.

Ez összesen 3100 milliárd forintot jelent.

2020. április 9. napján egy webinarium keretében Szijjártó Péter miniszter úr betekintést nyújtott a gazdaságvédelmi akcióterv részleteibe, ahol ismertetésre kerültek a beruházási támogatások részletei, valamint az exporttevékenységben érintett cégek érdekében hozott intézkedések. Az elmondottak szerint a gazdaságvédelmi akcióterv második szakaszában GDP 18-20 százalékát csoportosítják át gazdaságélénkítésre, 9200 milliárd forintos csomagról van szó, de ebből nem derül ki, hogy az átcsoportosítás hol jelent kivonást és hol hozzáadást.

Az elmondottak alapján az alábbiakban foglalhatóak össze a legfontosabb intézkedések:

1. munkahelyvédelmi bértámogatás biztosítása

- azon munkavállalók után, akiknek a munkaidejét 15-50% közötti mértékben kénytelenek csökkenteni, de a heti munkaidő eléri legalább a 20 órát,
- a támogatási összeg a kieső munkaidőre eső munkabér 70%-a;
- támogatás bázisa a minimálbér kétszerese;
- 2020. május 1-től indul, 3 hónapig adható, újabb 3 hónappal meghosszabbítható;
- létszámtartási kötelezettséggel párosul a munkáltató oldalán;
- járási hivataltól igényelhető, a kiegészítést az állam nyújtja, elutasítása esetén nincs helye jogorvoslatnak;
- elengedése munkavállalónként 50eFt-ig max. 100 főre és 3 hónapra

⁸ Varga Mihály pénzügyminiszter 2020. április 7.-ei számítása szerint

- munkáltatói terhek 6 hónapos halasztott fizetése munkaidőkeretben foglalkoztatás esetén a le nem dolgozott, de kifizettet munkaidő után
- munkaidőkeret időtartamának meghosszabbítása a veszélyhelyzet megszűnését követő 2 évre.

A veszélyhelyzet miatti csökkentett munkaidejű foglalkoztatás támogatásának szabályai ezt követően a 105/2020. (IV. 10.) Korm. rendeletben kerültek rendezésre. Ezeket a szabályokat a 140/2020. (IV.21.) Korm. rendelet 2020. április 29. napjától hatályos rendelkezései az alábbiak szerint módosították:

- a) A támogatást távmunka és otthoni munkavégzés keretében dolgozó munkavállalók esetében is igénybe lehet venni.
- b) A támogatás megállapításakor az kerül megvizsgálásra, hogy mennyi volt az eredeti munkaszerződés szerint a munkaidő és a veszélyhelyzet elrendelését követően mennyire kerül vagy került módosításra. A módosított munkaidőnek háromhavi átlagban el kell érnie legalább a módosítás előtti munkaszerződés szerinti munkaidő 25%-át, és nem haladhatja meg a 85%-át, napi munkaidő elvárás nincs. A támogatási idő alatt a fizetés nélküli szabadság idejére nem folyósítható támogatás. Ugyanakkor az semmilyen esetben nem kerül megvizsgálásra, hogy a munkavégzési kötelezettség alól mentesítve volt-e a munkavállaló.
- c) A 105/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet 6. §-ban módosítással beiktatott új (6a) bekezdése értelmében a munkaszerződés a támogatás időtartamára a határozathozatal napján a rendelet erejénél fogva a kérelemben foglaltak szerint módosul a csökkentett munkaidő és egyéni fejlesztési idő tekintetében, kivéve, ha a módosításra már a kérelem benyújtását megelőzően sor került.
- d) a módosítást követően a támogatási összeg meghatározásakor már nem a távolléti díjat, hanem az alapbért kell alapul venni. A módosított rendeletben (140/2020. (IV. 21.) Korm. rendelet) az alapbér 3. § (4) bekezdés szerinti maximálása csak azt jelenti, hogy ezen összegig vehető figyelembe és ez alapján állapítható meg a támogatás mértéke. Tehát magasabb alapbér esetében is lehet kérelmezni a támogatást, de a támogatás megállapításánál (kiszámításánál) ekkor is csak a nettó kötelező legkisebb munkabér kétszereséig kerül figyelembevételre az alapbér összege.
- e) a létszámtartási kötelezettség a támogatással érintett munkavállalók megtartásának kötelezettségét jelenti.
- f) a munkavégzés átütemezésére vonatkozó munkaidő-beosztási lehetőségeknek munkáltató általi igazolásának kötelezettsége kikerült a jogszabályból.

A csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatására irányuló kérelem formanyomtatvány 2020. április 29. napjától tölthető le a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat honlapjáról.

2. K+F munkahelyek támogatása

A szektor támogatásának az az oka, hogy a gyártásorientáltságból az ország áttért a kutatás-fejlesztésre. Ugyanakkor az is kiemелendő, hogy az Európai Bizottság által, a koronavírus-járvány társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítése érdekében elfogadott ideiglenes keret egyik intézkedése a koronavírussal kapcsolatos kutatás-fejlesztés támogatása. A 2020. április 10-én

kihirdetett 103/2020. (IV.10.) Korm. rendelet ("K+F Rendelet") tartalmazza a kutató-fejlesztő tevékenységet végző munkavállalók veszélyhelyzet idején megvalósuló foglalkoztatásához kapcsolódóan igényelhető támogatás részletszabályait. A K+F Rendelet 2020. április 15-én lép hatályba.

A munkáltató kérelmére a veszélyhelyzettel összefüggő gazdasági okból bértámogatás nyújthat az állami foglalkoztatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény szerinti kutató-fejlesztőt foglalkoztató munkáltató részére, amennyiben az alábbiakban ismertetésre kerülő feltételek fennállnak.

A támogatás megítéléséhez a munkavállaló oldalán a következő feltételek teljesülése szükséges:

- ugyanazon munkaviszonya kapcsán nem részesül egyéb foglalkoztatást elősegítő támogatásban,
- a munkáltatóval legalább a veszélyhelyzet kihirdetésének napjától, azaz március 11-től kutató-fejlesztőként munkaviszonyban áll, és
- nem tölti a felmondási idejét.

A munkáltatóval szemben támasztott követelmények:

- a támogatás iránti kérelmében bemutatja a kérelmét megalapozó gazdasági körülményeit, ezeknek a veszélyhelyzettel való közvetlen és szoros összefüggését, a gazdasági nehézségek áthidalására vonatkozó eddig megtett és várható intézkedését,
- a kérelemben nevesített munkavállalója ugyanazon munkaviszonya kapcsán nem részesül a kérelem benyújtásakor csökkentett munkaidős foglalkoztatási támogatásban, valamint munkahelyteremtő vagy munkahelymegőrzés támogatásban,
- a kérelem benyújtásakor legalább hat hónapja működik.

A fentiek értelmében tehát a támogatás kizárólag a kutató-fejlesztők után vehető igénybe, az általános mérnöki tevékenység keretében foglalkoztatott munkavállalók után nem. Hasonlóan a csökkentett munkaidős foglalkoztatási támogatáshoz, itt is fontos feltétel tehát, hogy az igénylés során a munkaadó igazolja a támogatás igénybevételét indokoló gazdasági körülményeit, és azok veszélyhelyzettel való összefüggését. A támogatás a kérelem benyújtását követően legfeljebb három hónapig folyósítható és havonta utólag kerül a munkáltató részére kiutalásra.

A támogatás havi összege legfeljebb 318 920 forint lehet munkavállalónként, amely maximális összege azon munkavállalók után lesz jogosult a munkáltató, akiknek a veszélyhelyzet kihirdetésének napja szerinti bruttó munkabére eléri, vagy meghaladja a 670 000 forintot. Ennél alacsonyabb bruttó munkabér esetén a támogatás összegét arányosítani szükséges.

A munkáltatónak a támogatás igénybevételével egyidejűleg vállalnia kell, hogy a támogatás időtartamával megegyező időtartamig tovább foglalkoztatja az érintett munkavállalót, és ez idő

alatt nem csökkenti a veszélyhelyzet kihirdetésének napja szerinti munkabérét. 2020. április 29. napjáig a K+F Kormányrendelet azt is előírta, hogy a munkáltatónak vállalnia kell a kérelem benyújtását megelőző hónapban meglévő átlagos statisztikai állományi létszám megtartását, azonban április 29. napján ez a rendelkezés hatályát veszítette.

Tekintettel a fenti kötelezettségvállalásra figyelemmel kérdéses, hogy a veszélyhelyzet, illetve a támogatásról szóló K+F Kormányrendelet megjelenése közötti időszakban elrendelt esetleges bércsökkentést esetén van-e lehetőség a támogatás igénybevételére, és ha igen, milyen további feltételek teljesítése esetén, ezt a rendelet nem rendezi.

A munkáltató köteles a támogatás feltételeit érintő változást két munkanapon belül bejelenteni a kormányhivatalnak.

Az előbbieken ismertetett feltételeken túlmenően a támogatás nyújtásának vannak egyéb korlátai is, a támogatás ugyanis csak abban az esetben nyújtható, ha a munkáltató:

- igazoltan megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatokról szóló jogszabály feltételeinek,
- nem áll jogerős végzéssel elrendelt végelszámolás, felszámolás alatt, ellene jogerős végzéssel elrendelt csőd eljárás vagy egyéb, a megszüntetésére irányuló, jogszabályban meghatározott eljárás nincs folyamatban,
- és 2019. december 31-én nem minősült az európai uniós versenyjogi értelemben véve nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak.

A fentiekén túl a K+F Kormányrendelet meghatározza azokat a foglalkoztatási formákat, amelyek nem jogosítanak támogatásra. Így a Munka Törvénykönyve⁹ (Mt.) szerint a munkaszerződéstől eltérő munkakörben, munkahelyen vagy más munkáltatónál történő foglalkoztatás, Mt. szerinti állásidő, munkavégzés alóli mentesülés, valamint munkaerő-kölcsönzés esetében történő foglalkoztatás nem jogosít a támogatásra.

A munkáltatónak a kérelmet a székhelye vagy telephelye szerint illetékes kormányhivatalhoz kell a veszélyhelyzet alatt vagy annak megszűnését követő egy hónapon belül benyújtani. Az elbírálás határideje nyolc munkanap, de a támogatás nyújtásáról legkésőbb 2020. december 31-ig hozható döntés.

A K+F Kormányrendelet alapján azonos telephely és munkavállalók vonatkozásában csak egy alkalommal nyújtható be kérelem, illetve a kérelem elutasítása esetén a legfeljebb egy alkalommal nyújtható be ismételten. Ugyanazon telephely munkavállalói vonatkozásban csak egy időben nyújtható be kérelem. Amennyiben a kérelem megfelel a jogszabályi feltételeknek, a kormányhivatal támogatást nyújt a munkáltató részére, és ezzel egyidejűleg hatósági szerződést is köt a támogatott munkáltatóval, szükséges tehát figyelembe venni az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény rendelkezéseit is.

⁹ 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

A támogatást a K+F Kormányrendelet értelmében meg kell szüntetni, ha a munkáltató kéri, illetve a támogatásra való jogosultság fent bemutatott kritériumai nem teljesülnek.

Fontos, hogy a továbbfoglalkoztatási kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére annak időtartamát követően utólag kerül sor. Amennyiben a továbbfoglalkoztatási kötelezettséget a munkáltató megszegi, úgy köteles a támogatás arányos részét visszafizetni. A munkáltató köteles a támogatást egészben visszafizetni, ha az a rendeletben meghatározott feltételek hiányában már eleve nem lett volna megállapítható. Mentese a munkáltató a visszafizetési kötelezettség alól, ha igazolja, hogy a munkaviszony azonnali hatállyal a próbaidő alatt, a munkáltató azonnali hatályú felmondása, a munkáltató jogutód nélküli megszűnése, vagy a munkavállaló felmondása következtében szűnt meg, azaz a munkaviszony megszűnése miatti esetleges visszafizetési kötelezettség kizárólag a munkáltató általi rendes felmondás esetén áll fenn.

3. Adóterhek csökkentése

Szociális hozzájárulási adó 2% ponttal csökken 2020. július 1-től. A szociális hozzájárulási adó mértéke 17,5 százalékról 15,5 százalékra csökken. A szociális hozzájárulási adó mértékének változása érinti a kifizetői közteher mellett adható juttatások után fizetendő szociális hozzájárulási adót is. A 2020. április 22-től 2020. június 30-ig a Széchenyi Pihenő Kártya alszámlájára utalt béren kívüli juttatás összege után a kifizetőnek nem kell megfizetnie a 17,5 százalék szociális hozzájárulási adót. 2020. július 1-től a kifizetőnek a béren kívüli juttatások értéke, az egyes meghatározott juttatások értékének 1,18-szorosa, és a kamatkedvezmény 1,18-szorosa után 15,5 % szociális hozzájárulási adót kell fizetni.

2020. július 1-től csökken a kifizetőt terhelő egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás mértéke, 15,5%-ra. A szociális hozzájárulási adó mértékének csökkenése miatt változik az összevont adóalap megállapításánál alkalmazandó 85 százalékos szabály. Ha az összevont adóalapba tartozó jövedelem után a magánszemély kötelezett a szociális hozzájárulási adó megfizetésére – kivéve, ha az költségként elszámolható, vagy azt számára megtérítették –, akkor 2020. július 1-jétől a megállapított jövedelem 87%-át kell jövedelemként figyelembe venni.

4. Versenyképességnövelő támogatási program

A HIPA Nemzeti Befektetési Ügynökség Nonprofit Zrt. (a továbbiakban: HIPA) korábbi támogatási rendszer mellé új rendszer készült ideiglenesen.

Az Európai Bizottság jóváhagyásával elindult az 50 milliárd forint (körülbelül 140 millió euró) keretösszeggel rendelkező támogatási program. Alapja, hogy az elérhető 200,000e EUR de minimis támogatás felett **800e EUR de minimis támogatás** adható. A támogatás formáját tekintve vissza nem térítendő készpénztámogatás, amely 2020. december 31-ig nyújtható és előlegként fog a feldolgozóipari és üzleti szolgáltató központi szektorban működő közép-és nagyvállalatok számára rendelkezésre állni.

A támogatás forintban megállapított összege 100%-os támogatási előleg formájában kerül folyósításra, egy összegben. A rendelkezésre álló keretösszeg 50 milliárd Ft. A támogatást a Külgazdasági- és Külügyminisztérium indítja el, a lebonyolító szerv a HIPA.

Az a közép-és nagyvállalat igényelheti a támogatást, amely:

- nyilatkozik, hogy 2019. december 31-én nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak, de a koronavírus járvány következtében azzá vált, vagy egyéb pénzügyi, gazdasági nehézségei támadtak,
- a koronavírus járvány miatt az árbevétele, vagy a megrendelési állományának értéke legalább 25%-kal visszaesett,
- a felmerült veszteségekre nincs biztosítása vagy a biztosítás alapján nincs lehetőség a felmerült károk teljes megtérítésére,
- vállalja, hogy a bázislétszámot a beruházás befejezéséig, de legalább 2020. december 31-ig fenntartja,
- vállalja, hogy 2021. június 30-ig olyan legalább 150.000 euró értékű beruházást valósít meg Magyarországon, melyet nem kezdett meg a pályázat benyújtását megelőzően.

A támogatás mértéke a beruházási volumentől függően a beruházási érték 30%-50%-a, de legfeljebb 800.000 eurónak megfelelő forintösszeg.

Támogatás mértéke a beruházás értékétől függ:

- a) 150 000 euró és 300 000 euró között van, a versenyképesség-növelő támogatás összege a beruházás értékének 30%-a,
- b) 300 001 euró és 500 000 euró között van, a versenyképesség-növelő támogatás összege a beruházás értékének 40%-a,
- c) 500 000 euró felett van, a versenyképesség-növelő támogatás összege a beruházás értékének 50%-a.

A fent ismertetett szabályokat a koronavírus-járvány következtében szükségessé vált versenyképesség-növelő támogatásról szóló 7/2020. (IV. 16.) KKM rendelet foglalja össze. A támogatással kapcsolatos pályázati felhívás és dokumentáció 2020. április 28. napján jelent meg a HIPA honlapján.

Kormányzati gazdaságvédelmi akcióterv második szakaszának része még a vállalkozások finanszírozásának folyamatos fenntartása, ennek érdekében 9 új hitelprogram és 4 meglévő hitelkonstrukció kibővítését és 8 tőkealap létrehozását ígérik a bajba jutott vállalkozások támogatására.

Bejelentésre került továbbá, hogy a feleslegessé vált munkaerő átképzésére, a képzéseknél a tandíj 95%-át a költségvetésből fizetik, azoknak pedig, akik elvesztették a munkahelyüket, 0%-os „felnőttképzési diákhitelt” nyújtanak az átképzés fedezésére. A végzett hallgatók egyszeri 500 ezer forintos szabad felhasználású 0%-os hitelt vehetnek fel.

Az exportpiacon résztvevő cégek részére kárenyhítő programok kerülnek bevezetésre.

A Kormány 1185/2020. (IV. 27.) Korm. határozatában kifejezte, hogy:

„1. Egyetért a Magyar Export-Import Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a Magyar Exporthitel Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság által – a koronavírus világjárvány negatív gazdasági hatásainak mérséklése érdekében – a hazai mikro-, kis- és

középvállalkozások, valamint a hazai nagyvállalatok likviditási nehézségeinek enyhítése, valamint beruházásaik megvalósítása érdekében

a) az EXIM Kárenyhítő Hitelprogram,

b) az EXIM Kárenyhítő Hitelfedezeti Program és

c) az EXIM Kárenyhítő Hitelbiztosítási Program elnevezésű programok meghirdetésével.”

Ezért 2. pontban felhívta a pénzügyminisztert, hogy gondoskodjon az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése jogcímen 19.300.000.000,- forint, valamint az Eximbank Zrt. tőkeemelése jogcímcsoporton 14.300.000.000,- forint rendelkezésre állásáról a központi költségvetés – XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium fejezet, 8. Központi kezelésű előirányzatok – terhére. Az EXIM honlapján (exim.hu) már megtalálható a megfelelő fül, ahol a programok után érdeklődhetnek a vállalkozók, és a finanszírozási/biztosítási igényekről is számot adhatnak.

7.1.1. Veszélyhelyzet megszüntetése

Az Országgyűlés 2020. június 16. napján elfogadta a veszélyhelyzet megszüntetéséhez szükséges törvényeket. A veszélyhelyzet megszüntetéséről szóló 2020. évi LVII. törvényben az Országgyűlés felhívta a Kormányt arra, hogy a veszélyhelyzetet szüntesse meg, egyben rendelkezett a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvény hatályon kívül helyezéséről is. A Kormány döntése alapján 2020. június 18. napján megszűnt a veszélyhelyzet, helyette egészségügyi válsághelyzet került kihirdetésre. A veszélyhelyzet megszüntetése nem jelenti azt, hogy a jogrendszer és a mindennapok visszaállnak a 2020. március 11 előtti időszak szerinti állapotba. A veszélyhelyzet Kormány általi megszüntetésével hatályát veszítette valamennyi olyan veszélyhelyzet alatt megalkotott kormányrendelet, amely az Alaptörvény különleges jogrendre vonatkozó felhatalmazása alapján került megalkotásra. A veszélyhelyzet ideje alatt született, de az általános törvényi felhatalmazások alapján megszületett kormányrendeletek ugyanakkor hatályban maradtak. Tekintettel arra, hogy a járványveszély továbbra is fennáll a különleges jogrendben megalkotott és irányadó szabályok jelentős része - tekintettel arra, hogy számos folyamatban lévő jogviszonyt érintenek és alkalmazásukra bármikor újból szükséges lehet – tovább él.

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló törvény (a továbbiakban: Kivezetési Tv.) foglalja össze azokat a veszélyhelyzeti kormányrendeletekben bevezetett szabályokat, amelyek 2020. december 31-ig törvényi szinten élnek tovább, és szükség esetén meghosszabbításra kerülhetnek.

A Kivezetési Tv. megteremti a járványügyi védekezés következő szakaszának közjogi keretfeltételeit, ugyanis az egészségügyi törvény már meglévő egészségügyi válsághelyzetre vonatkozó szabályainak kiegészítésével a Kormány különleges jogrend fenntartása nélkül kap meg rendelet-alkotási felhatalmazást egyes területeken. Ez a felhatalmazás azonban kifejezetten a járványügyi védekezéssel kapcsolatos területekre terjed ki (utazási korlátozások, szociális távolságtartás szabályai, egészségügy működése, maszkviselés stb.), az egyéb

területeken (pl. adópolitika, szociálpolitika) a kormány már nem hozhat a törvényeket felülíró rendeleteket.

A Kormány a továbbiakban az országos tisztifőorvos javaslatára, az egészségügyért felelős miniszter előterjesztése alapján rendelhet el ún. egészségügyi válsághelyzetet, például ún. járványügyi készültséget a koronavírus-járványveszély miatt, akár az ország egész területére, akár annak meghatározott részére, és addig marad fent, amíg az elrendelés feltételei fennállnak; ennek monitorozása az országos tisztifőorvos feladata. A veszélyhelyzeti felhatalmazáshoz képest azonban ez a felhatalmazás szűkebb körű, vagyis a kormány nem módosíthat általános jelleggel bármilyen jogszabályt.

A kormány a felhatalmazás keretében egészségügyi válsághelyzetben többek között korlátozhatja, megtilthatja:

- a járvány terjedését elősegítő intézmények (mozik, színházak) működését;
- rendezvények, tevékenységek megtartását;
- az üzletek működését, nyitva tartását;
- az oktatás működését;
- az országon belüli és országok közötti utazást;
- egyes területek elhagyását,
- továbbá közlekedési korlátozást és tilalmakat rendelhet el;
- kötelező maszkviselést, illetve az üzletek időszavas látogatását írhatja elő.

A Kormány a veszélyhelyzet megszüntetésével egyidejűleg elrendelte az egészségügyi válsághelyzetet, ami szükséges volt ahhoz, hogy a Kivezetési Tv.-be át nem emelt, azonban a járványügyi védekezéshez továbbra is szükséges szabályok fennmaradjanak. Ez az oka annak, hogy több veszélyhelyzetben elfogadott kormányrendelet új kormányrendeletként kihirdetésre. Ennek legtipikusabb példája a nyári turistaszezont leginkább érintő kérdések szabályozása, így például azoknak az országoknak a meghatározása, amelyekből a Magyarországra visszatérést követően továbbra is kötelező lesz házi karanténba vonulni, valamint a kötelező maszkviselés eseteinek szabályozása.

A veszélyhelyzettel ellentétben az egészségügyi válsághelyzet nem biztosít általános többletjogosultságokat az önkormányzatoknak és a polgármestereknek, de a települési önkormányzatok jogosultak a területükön működő piac, vásár, nyitvatartási szabályainak eltérő rendezésére.

A Kormány a fenti hatásköreit a szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az egészségügyi válsághelyzet alapjául szolgáló körülmény megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja. A legfontosabb eltérés a veszélyhelyzethez képest, hogy a Kormány nem rendelhet el kijárási korlátozást. Ugyanakkor a személyek szabad mozgása tekintetében korlátozhatja, megtilthatja az ország egyes területei, illetve Magyarország és más ország közötti személyforgalmat, illetve az ország

egyes területei, illetve Magyarország és más ország lakosainak egymással való személyes érintkezését is.

A veszélyhelyzet megszüntetését követően Palkovics László, innovációs és technológiai miniszter által 2020. július 23. napján tett bejelentése értelmében a gazdaságvédelmi akcióterv, mint a járvány miatti krízisidőszak átvészeléséhez szükséges intézkedéscsomag forrásai – direkt állami támogatások, szolgáltatások, valamint hitel- és tőketípusú termékek – 9200-9500 milliárd forintot tesznek ki. Ebből a magyar GDP 20-21 százalékának megfelelő összegből már 3-4000 milliárd forintnyi célba ért, részben felhasznált forrásként, részben megkötött szerződések formájában. Az említett összeget munkahelyek védelmére, új munkahelyek teremtésére és gazdaságélénkítésre fordították.

7.2. A helyi gazdaságfejlesztés kitörési pontjai

Az előzőekben bemutatott gazdaságvédelmi akcióterv két szakaszában ismertetett, illetve bevezetett intézkedések ellenére nagyon sok a bizonytalanság. Az önkormányzatok pontos vesztesége még nem állapítható meg, de egyértelmű, hogy jelentős, likviditást befolyásoló károkról van szó. A gépjárműadó elvonása különösen érzékenyen érinti Miskolcot a már korábban bemutatott számok viszonylatában. Főleg azért, mert a legjelentősebbnek számító iparüzési adóbevétele országosan legalább 20%-os csökkenését prognosztizálják a szakemberek, Húsz százalékos kieséssel számolva 140 milliárd forint lehet a veszteség, csak a helyi iparüzési adóból, 30 százaléknál 210 milliárd. A területek és helyiségek bérbeadásából származó bevételek, valamint az idegenforgalmi adóból származó bevételek elmaradása is jelentős. Miután a Kormány a várakozási díj megfizetésének a veszélyhelyzet során alkalmazandó eltérő szabályairól szóló 87/2020. (IV. 5.) Korm. rendelettel ingyenessé tette országszerte a parkolást, az önkormányzatok ezen bevétel egy részét is elvesztették. Miskolcon a parkoltatási közszolgáltatásból 2019-ben 840.000.000,- Ft bevétel realizálódott, a 2020. évi költségvetésben pedig 937.034.000,- forintnyi bevétel került betervezésre. A veszélyhelyzet fennállásáig a veszteség napi szinten emelkedett.

A saját bevételek ilyen szintű visszaesése, illetve a veszélyhelyzettel kapcsolatban felmerülő többletköltségek várhatóan jelentősen visszavetik a fejlesztéseket, és megmarad az önkormányzatok eredeti rendeltetésének megfelelően a közszolgáltatás, működtetés és fenntartás klasszikus feladatának finanszírozása. Különös tekintettel arra is, hogy 2020. évben véget ér egy uniós programozási ciklus, és bár vannak publikus irányvonalak, terveztek, konkrét stratégiai programok, intézkedések, jogszabályok, irányelvek megalkotására várhatóan 2020 végéig nem kerül sor. Ez különösen nehéz helyzetbe hozza az önkormányzatokat, hiszen a fejlesztések túlnyomó része pályázatokról valósult meg.

A veszélyhelyzetet és az azzal összefüggő védekezést követő helyreállítási időszak mihamarabbi beköszöntének reményében azonban szükséges összefoglalni, hogy Miskolc adottságai alapján milyen kitörési pontok fogalmazhatók meg, amelyek a járvány okozta válság hiányában vagy akár annak ellenére is lehetőséget biztosíthatnak a helyi gazdaságfejlesztésre.

Miskolc a régió vezető ipari-turisztikai központja, gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése érdekében nagyobb súlyt szükséges helyezni a magas hozzáadott értékű, innovatív technológiájú új gazdaság (pl.: mechatronika, nanotechnológia,

élettartam növelő technológiák, környezetbiztonságos alapanyagok, megújuló energiaforrások stb.) betelepítésére, továbbá a technológiai és tudás transzferre. A magas hozzáadott értékű termékek előállítására új munkahelyeket teremthet, erősítheti a helyi gazdaságot, bővíthet a vállalkozások és a helyi kutatási, fejlesztési és innovációs szféra szereplői (főképpen a tudástermelő egyetemek) közötti együttműködés.

A 2014-ben megfogalmazott Településfejlesztési Konceptióban az Alapelvek, a Jövőkép, valamint a vízióelemek Miskolcra, mint a Creative Region meghatározó városára nézve ma is érvényesek. A Gazdaságstratégiai Fejlesztési Tervben megjelölt kitörési pontok alátámasztásához és lebontásához Településfejlesztési Konceptió vízióelemeit - 7 évvel a megfogalmazásuk után és tíz évvel a Konceptió időtávjának vége előtt - már stratégiai pilléreként értelmezzük. A Stratégiai Pillérek a kitörési pontoknak megfelelő tagoltságban teszik lehetővé a célrendszer logikus kibontását.

NAGY-MISKOLC EGYSZERRE JELENTI AZ ERŐS ÉS NÖVEKEDŐ GAZDASÁGOT, A JÓL MŰKÖDŐ VONZÓ ÉS FELETT VÁROST, AHOL JÓ FIATALNAK LENNI, IDŐSKÉNT ÉLNI ÉS KIFEJZNI A VÁROS IRÁNTI SZERETETÉTÜNKET. NAGY- MISKOLC A JÖVŐNK!					
MISKOLC A KREATÍV RÉGIÓ HÚZÓEREJE, MEGHATÁROZÓ VÁROSA					
Vízió	MISKOLC AZ ÚJ GAZDASÁG REGIONÁLIS KÖZPONTJA	MISKOLC TUDÁSKÖZPONT, KREATÍV VÁROS	MISKOLC INSPIRÁLÓ, VONZÓ VÁROS	MISKOLC ÉLHETŐ, EGÉSZÉGES, EMBERKÖZPONTÚ VÁROS	MISKOLC INTEGRÁLÓ VÁROS
Misszió	MISKOLC AZ ÚJ GAZDASÁG REGIONÁLIS KÖZPONTJA	MISKOLC TUDÁSKÖZPONT, KREATÍV VÁROS	MISKOLC INSPIRÁLÓ, VONZÓ VÁROS	MISKOLC ÉLHETŐ, EGÉSZÉGES, EMBERKÖZPONTÚ VÁROS	MISKOLC INTEGRÁLÓ VÁROS
Stratégiai céljai	Gazdaság- és iparfejlesztés, befektetés-ösztönzés	Humánfejlesztés, K+F+I potenciál növelése	Turizmusfejlesztés	Életminőséget javító város- és városrészi fejlesztés	Szemléletformálást, együttműködést és integrációt támogató fejlesztés
Beavatkozások	<p>A1. Miskolc Ipari Parkjainak fejlesztése</p> <p>A2. Miskolc gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése</p> <p>A3. Miskolc befektetési potenciál fejlesztése, gazdasági vonzerő növelése</p> <p>A4. Miskolc körforgásos gazdaság alapú gazdaságfejlesztése</p> <p>A5. Klimavédelem mintaváros fejlesztések megvalósítása</p> <p>A6. Miskolc infokommunikációs infrastruktúra fejlesztése</p>	<p>B1. Miskolc képzésfejlesztési programjának megvalósítása</p> <p>B2. A Miskolci Egyetem tudásközpont szerepének és KFI potenciáljának erősítése</p> <p>B3. Miskolc kulturális intézményrendszerének komplex fejlesztése</p> <p>B4. Miskolc kreatív ipari potenciáljának erősítése</p> <p>B5. Miskolc oktatásközpontú innovációs ökoszisztéma fejlesztése</p>	<p>Herman Ottó Turizmusfejlesztési Program</p> <p>C1. Desztináció alapú, új szemléletű attrakciófejlesztés és alapinfrastruktúra fejlesztés</p> <p>C2. Attrakciós területek összekapcsolása, elérhetőségük javítása, a térbeli és időbeli koncentráció oldása</p> <p>C3. Minőségi, új célcsoportokat megszólítani képes élménykínálat megteremtése</p> <p>C4. Innovatív turisztikai megoldások elterjesztése</p>	<p>D1. Miskolc városrészi központjainak fejlesztése</p> <p>D2. Miskolc közlekedési kapcsolatainak, településhálózatának fejlesztése</p> <p>D3. Miskolc Közösségi Infrastruktúrájának Fejlesztése</p> <p>D4. Miskolc egészségfejlesztése</p> <p>D5. Miskolc sportinfrastruktúrájának fejlesztése</p>	<p>E1. Miskolc humán infrastruktúrájának integrált hálózatos fejlesztése</p> <p>E2. Miskolc közösségfejlesztési célú, a civil társadalmat dinamizáló fejlesztése</p> <p>E3. Miskolc agglomerációs és kistérségi településekkel való együttműködésének javítása</p> <p>E4. Miskolc regionális kapcsolatainak erősítése, partnervárosokkal közös hálózatos fejlesztéseinek dinamizálása</p> <p>E5. Miskolc határon átnyúló kapcsolatainak fejlesztése, az interregionális együttműködések intenzitásának növelése</p> <p>E6. Miskolc megtartó erejének növelése</p>
Horizontális célok	<p>H1. „Creative Region – Határtalan fejlődés” hálózat alapú fejlesztés</p> <p>H2. Okos város</p> <p>H3. Zöld város</p>				

39. ábra: Miskolc Stratégiai célrendszere 2030

Forrás: saját forrás

A Vízióban szereplő Nagy–Miskolc kifejezés Miskolc csodálatos adottságait, hatalmas lehetőségeit és a város erejét fejezi ki, valamint azt a város jövőjébe vetett hitet, melyet a miskolciak lelke, tehetsége és lokálpatriotizmusa táplál.

Nagy-Miskolc egyszerre jelenti az erős és növekedő gazdaságot, a jól működő vonzó és fejlett várost, ahol jó fiatalnak lenni, idősként élni és kifejezi a város iránti szeretetünket.

Büszkék vagyunk Miskolcra és továbbra is büszke miskolciak akarunk lenni - büszkék magunkra, elért eredményeinkre, városunkra.

Nagy-Miskolc ezért a jövőnk.

A Stratégia Pillérei egyszerre jelentik a város kitörési pontjait, valamint a stratégiai célok gyűjtő meghatározásait.

7.3. MISKOLC AZ ÚJ GAZDASÁG REGIONÁLIS KÖZPONTJA

Miskolc Megyei Jogú Város 2030-ig szóló Településfejlesztési koncepciója és az Észak-kelet Magyarország komplex területi és gazdaságstratégiai fejlesztési terve egyaránt kitörési pontként határozza meg a gazdaságfejlesztést, ezen belül az ipari parkok fejlesztését, a gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelését, továbbá a befektetési potenciál fejlesztését, tőkevonzó képesség növelését. E három kitörési pont szoros kapcsolatban áll egymással, így célszerű ezek komplex kezelése a lehetséges szinergiák kihasználása érdekében.

A1. Miskolc Ipari Parkjainak fejlesztése

A gazdaságfejlesztést közvetlenül szolgálja a város és a térség ipari parkjainak fejlesztése, amelyek egyrészt a városban működő meghatározó foglalkoztatók gyáregységeinek adnak otthont és további lehetséges befektetéseknek kínálnak helyszínt.

Az ipari parkok fejlesztése több dimenzió mentén javasolt: szakmai szempontból indokolt mind a mennyiségi, mind a minőségi, mind pedig a strukturális fejlesztésük.

Mennyiségi szempontból indokolt a város és térségében lévő ipari park céljára alkalmas területek számbavétele és gazdasági tevékenység végzésére történő előkészítése. Az eredményes befektetés-szervezési tevékenység érdekében javasolt egy diverzifikált portfólió kialakítása, amelyben különböző méretű területek állnak a befektetők rendelkezésére. Fontos, hogy a jelenleg rendelkezésre álló ipari parkokban lévő területek mellett olyan új ipari parkok is kialakításra kerüljenek, amelyek nagy volumenű, nemzetgazdasági szempontból is jelentős beruházások számára is helyszínt biztosíthatnak.

A mennyiségi fejlesztés mellett fontos az ipari parkok minőségi fejlesztése is, amely mind az alpinfrastruktúrára, mind az ipari parkokban igénybe vehető szolgáltatások körére és minőségére is értendő. E tekintetben a nemzetközi példák alapján mind inkább igény van a komplex szolgáltatásokat nyújtó ipari parkok kialakítására, amelyekben a klasszikusan termeléshez kapcsolódó hard tényezők mellett megjelennek a szociális, kereskedelmi, oktatási funkciókat is hordozó elemek is. Mindezek mellett indokolt az ipari parkok közlekedési infrastruktúrájának bővítése is a környezettudatos, fenntartható közösségi közlekedés elemeivel is (pl. kötőpályás közösségi közlekedés).

Az ipari parkok strukturális fejlesztését eredményezheti a hálózatosodás lehetővé tétele campus jellegű fejlesztésekkel, amelyek esetében az ipari parkok a hagyományos termelő funkció mellett alkalmassá válnak a bennük működő vállalkozások innovációs és oktatási potenciáljának kihasználására. Az új, Ipar 4.0 megoldások bevezetésével az ipari parkokban működő vállalkozások válnak az új technológiák megismerésének elsődleges színhelyévé, így indokolt tanműhelyek, illetve kihelyezett egyetemi oktatóhelyek kialakítása az ipari parkokban. A fenti keretekhez az Észak-kelet Magyarország komplex területi és gazdaságstratégiai fejlesztési tervben meghatározottakkal összhangban az alábbiak kapcsolódnak:

- Miskolci Ipari Park - Mechatronikai Ipari Park: további bővítése több ütemben (I. ütemben 25 ha funkcióváltása és infrastrukturális fejlesztése)
- Miskolc Déli Ipari Park (MIDIP): Komplex ipari park fejlesztés a MIDIP területén: Miskolc célja egy önállóan lélegző ipari, kutatás-fejlesztési és szolgáltatási városnegyed kialakítása a Miskolc Déli Ipari Park (MIDIP) környezetében, amely alkalmas az ott dolgozó több ezer foglalkoztatott napi

szociális igényeinek kielégítésére is (oktatási-nevelési intézmények, üzletek és egyéb szolgáltatások).

- 1.000 hektáros ipari park, melyet a Modern Városok Program is megjelöl, mint fejlesztési terület. Az 1.000 hektáros ipari park több részből áll:

I. ütem: a MIDIP bővítéseként létrejövő 120 hektáros ipari park

II. ütem: Szirma és Martinkertváros között elhelyezkedő 300 hektáros iparterület

III. ütem: 400+ hektáros iparterület fejlesztése Miskolc közigazgatási határain kívül (Miskolc - Hernádnémeti iparterület fejlesztése)

A MIDIP területén jelenleg 4 nagyobb termelő és több kisebb szolgáltató cég működik, ezek bővülése és az újak betelepülése folyamatos. A munkavállalók kb. fele ingázó, a város szűkebb vagy tágabb agglomerációjából érkezik. Előfordulnak 50-80 km-es távolságok, (Vizsoly, Vilmány, Sáta, Vajdácská stb.) a 20-40 km tömegesen nevezhető.

A közlekedési infrastruktúra tekintetében a szilárd burkolatú közlekedés kielégítő színvonalú, 1 km-en belül elérhető az autópálya, rendben van a belső úthálózat, a városi közösségi közlekedés fejlesztés alatt áll. A dolgozók nagy része személygépkocsival érkezik, annak ellenére, hogy pl. a Joyson városi kombinált bérletet vásárol dolgozói számára.

Bár az ipari parkot vasúti fővonal határolja, közelében pályaudvar és iparvágány is található, a kötött pályás megközelítése nem megoldott. A MIDIP területe mellett elhaladó Miskolc-Felsőzsolca közötti vasútvonal mellé egy konténerterminál kialakítása, illetve ennek keretében egy tram-train, illetve elővárosi vasúti megálló létrehozása válik szükségessé.

A2. Miskolc és várostérsége gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése

Miskolc és térsége gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése szempontjából több elem és fejlesztési irány is kiemelkedő jelentőséggel bír.

Ezek egyike a tudásgazdaság megerősítése, illetve megerősítése. Ennek révén Miskolc gazdaságában a jövőben kiemelt szerepet kaphatnak a magas hozzáadott értékű, innovatív technológiájú új gazdasághoz (pl.: plazmatechnológiai, nanotechnológiai, termokémiai, mechatronikai, élettartam növelő technológiák, környezetbiztonságos alapanyagok, megújuló energiaforrások előállítás, stb.) tartozó vállalkozások, a Miskolci Egyetem K+F+I bázisára épülő spin-off társaságok és a technológiai inkubáció. A tudásgazdaság kiépülését magas színvonalú duális oktatási rendszernek kell támogatnia mind a szakképzés, mind a felsőoktatás tekintetében, amelynek le kell követnie a gazdasági fejlődést és reagálnia kell a jelentkező vállalati igényekre.

A város foglalkoztatási szerkezetének diverzifikálása érdekében fejlesztési irányt jelenthet a nemzetközi és / vagy belföldi szolgáltató központok (SSC: Shared Service Center) letelepedését lehetővé tevő infrastruktúra (A-kategóriás irodaház) kialakítása és a szolgáltatók városba vonzása. Miskolcon prioritást kell, hogy kapjanak azok a cégek, amelyek magas hozzáadott értékűek, K+F tevékenységüket Miskolcra hozták, valamint kvalifikált (legalább szakképzett) munkaerőt alkalmaznának. A kutatás-fejlesztési tevékenység bővülésével valószínűsíthetően nagyobb igény keletkezik a helyi szolgáltatásokra is, ami kutatóintézetek, egyetemi képzések, pénzügyi, tanácsadó szolgáltatások spektrumának szélesítésével járhat.

Helyi gazdaság megerősítése, magas foglalkoztatottság biztosítása, egyúttal Miskolc gazdaságának versenyképességét biztosító másik fő iránya a helyi székhelyű kis- és középvállalkozások működési stabilitásának megteremtése, hálózatosodásuk, klaszteresedésük támogatása. A helyben, illetve a térségben működő KKV-k számára kitörési pontot jelenthet, amennyiben valamely nagyvállalat beszállítójává tudnak válni. E tekintetben javasolt a vállalkozások becsatornázása a HIPA, illetve az MKIK által koordinált beszállító-fejlesztési programokba, továbbá a beszállítói integrátor vállalkozások irányába.

A fenti keretekhez az Észak-kelet Magyarország komplex területi és gazdaságstratégiai fejlesztési tervben meghatározottakkal összhangban az alábbiak kapcsolódnak:

- Kis- és középvállalkozások beszállítói akkreditációinak támogatása.
- Az új gazdasághoz kapcsolódó K+F+I potenciál (beruházás, szakértelem, infrastruktúra) növelése, a technológia- és tudásintenzív tevékenységek támogatása.
- Már működő stratégiai jelentőségű iparágak (pl.: mechatronika, anyagtechnológia, stb.) mellé új, kreatív iparágak, továbbá nemzetközi és hazai szolgáltató központok letelepítése.
- Városfejlesztés, befektetés-szervezés és befektetés-ösztönzés területén dolgozók szakmai és idegen nyelvi felkészültségének javítása.
- Idegen nyelvű óvodai, iskolai ellátás fejlesztése.
- Duális képzési rendszer fejlesztése.

A3. Miskolc befektetési potenciál fejlesztése, tőkevonzó képesség növelése

Miskolc város és térsége ipari park portfóliójának közvetlen kihatása van a város befektetési potenciáljára és tőkevonzó képességére. A hard infrastruktúra megteremtése mellett azonban fontos a fogadó környezet soft elemeinek megteremtése, illetve fejlesztése. A betelepülni szándékozó tőkét magas színvonalú és csak a szükséges bürokratikus elemeket tartalmazó adminisztrációnak, anyag- és technológiai kompetencia központoknak kell segíteni.

Fontos, hogy a városba érkező külföldi munkavállalók és családtagjai számára magas színvonalú idegen nyelvű nevelési, oktatási, egészségügyi ellátási és művelődési feltételek álljanak rendelkezésre. A betelepülő szakemberek letelepedési szándékát megfelelő minőségű, környezetű, korszerű és elegendő mennyiségű bérlakás biztosításával is lehet ösztönözni, az újonnan betelepülni, illetve bővíteni kívánó befektetők számára színvonalas telephelyi feltételeket kell biztosítani.

A fenti keretekhez az Észak-kelet Magyarország komplex területi és gazdaságstratégiai fejlesztési tervben meghatározottakkal összhangban az alábbiak kapcsolódnak:

- Korszerű infrastruktúra – modern irodaépületek, inkubátorházak, technológiai- és tudáscentrumok megteremtése
- A meglévő ipari parkok kihasználtságának növelése jól szervezett, összehangolt befektetés-ösztönzési tevékenység által.
- Az ipari parkba betelepülő vállalkozások számára nyújtott működést és termelést elősegítő szolgáltatási funkciók kialakítása, bővítése (pl. adótanácsadás, adminisztratív szolgáltatások, töltőpontok, logisztikai és K+F szolgáltatások kialakítása).

A4. Miskolc körforgásos gazdaság alapú gazdaságfejlesztése

A körforgásos gazdaság egy olyan rendszer, amelyben nincsenek hulladékok és amelyben a ma termékei egyben a jövő alapanyagai. Azért körforgásos, mert a mai – jellemzően lineáris –

rendszerrel szemben, amikor a termékeket legyártjuk, felhasználjuk, majd kidobjuk, a körforgásos gazdaságban a termékek a kuka helyett – azonos, vagy feldolgozott formában – visszakerülnek a gyártásba. A körforgásos gazdaság több, mint újrahasznosítás – egy értékláncokon és iparágakon átívelő gazdasági modell, amely újradefiniálja a terméktervezés, gyártás, fogyasztás folyamatát, ezzel megnyitva új, eddig kiaknázatlan (másod)piacokat a vállalatok számára.

A körforgásos gazdaság mozgatórugói az átalakuló fogyasztói igények, a szűkös erőforrások és a technológiai áttörések térnyerése, melyek ma már minden nagy gyártó - termelő vállalatnak fontosak, ma már a világ legnagyobb vállalatainak (Fortune TOP100) közel fele, 44%-a rendelkezik körforgásos gazdaság koncepcióval vagy stratégiával.

Európa sikeres országaiban a zöld gazdaság már évtizedes fejlesztési perióduson van túl. A trendet felismerve a világ számos nagyvárosa (Amszterdam, Párizs, Koppenhága, London) vezetése is elköteleződött a körforgásos gazdaság koncepciójának városi kezdeményezésekre való beépítése mellett a közelmúltban, erre vonatkozó stratégiai célok megfogalmazása, kutatóközpontok létrehozása, gazdasági szereplők bevonása, vagy kedvező szabályozási környezet kialakítása által.

Miskolcon – páratlan természeti környezetünkre és elindított, megújuló erőforrásokra épített projektjeinkre alapozva – minden adott ahhoz, hogy a zöld, körforgásos gazdaságot a gazdaságfejlesztés súlypontjába helyezzük. A város akcióprogramot indít a városban működő vállalkozásokkal, kiemelten a helyi kis-, és közepes vállalkozásokkal, hogy a jelenleg használt egyszer használatos műanyag termékeket felváltó új termékek használatára térjenek át, és vegyenek részt új technológiák fejlesztésében, új termékek gyártásában.

A tiszta levegő, zajcsökkentés és folytonos torlódások megszüntetése érdekében a városoknak újra kell gondolniuk úthálózatukat és közösségi közlekedésüket. Miskolc és várostérsége mintaprojektként - a Klímavédelmi Akciótervhez kapcsolódva - az első térség kíván lenni, ahol az új beszerzésű autóbuszok elektromos meghajtásúak, az első ilyen járműveket az Avás városrészben és Lillafüreden indítjuk el.

Az okosmérő a különböző közművek fogyasztásának mérésére szolgáló eszköz, amely lehetővé teszi a fogyasztónak és a szolgáltatónak egyaránt a fogyasztás valós idejű nyomon követését. Miskolcon mintaprojektet indítunk okosmérők alkalmazására - a Klímavédelmi Akciótervhez kapcsolódva.

A funkciójukat veszített épületek nagy többsége bontásra kerül, és bár a törmelék egy részét újra lehet hasznosítani, a kisebb anyagvesztéssel és környezeti terheléssel járó újrafelhasználás magasabb szinten képviseli a körforgásos gazdaság elvét. Miskolc barnamezős rehabilitációs programjában a lehető legnagyobb mértékben törekszik arra, hogy környezettudatos városrehabilitáció valósuljon meg.

A körforgásos gazdaságra való törekvés fő mozgatórugói az erőforrások szűkössége, a növekedő népesség és a változó fogyasztói magatartás, a legfőbb előfeltétele a technológia fejlődése és a legújabb technológiai vívmányok. A város a Miskolci Egyetemmel közösen részese kíván lenni a körforgásos gazdaságnak. Az Egyetem K+F+I potenciálja ideális ahhoz, hogy maga az Egyetem legyen a térség körforgásos gazdaságra való átállásának motorja, Anyagtudományi Kara az új anyagtechnológiák, Műszaki Földtudományi Kara a hulladék körforgás, Gépészmérnöki Kara a legtöbb Ipar 4.0 fejlesztés, míg társadalomtudományi karai a gazdaság, a jogi környezet és a társadalom formálásában vehetnek részt aktívan. Az Ipar 4.0 és

a körforgásos gazdaság fejlődése kölcsönösen erősítik egymást: olyan megoldások születnek, melyek megakadályozzák az értékpazarlást és elindítják a gazdaságot a hulladékmentesség felé.

A5. Klímavédelem mintaváros fejlesztések megvalósítása

A Creative Region program valamennyi megyéjében és a régió vezető városaiban, így Miskolcon is erős klímakitettség. Magyarország Kormánya megalkotta hazánk Klímavédelmi akciótervét, melyben vállalta, hogy 2030-ra a Magyarországon előállított energia 90 százalékban széndioxid-mentes lesz. A kibocsátási szint további csökkentése mellett kiemelt törekvés az energiabiztonság, a klímavédelem és a gazdaságfejlesztés céljainak – egymást erősítő – összehangolása és a teremtett környezetünk megóvása, melyet a Klíma- és Természetvédelmi Akciótervben foglalt konkrét intézkedések segítenek elő.

A Klímavédelmi akciótervben Magyarország kormánya 8 pontban rögzítette, milyen folyamat mentén kívánja végrehajtani az akciótervet.

Miskolc a Klímavédelmi akcióterv mintavárosa kíván lenni, a 8 pontból 7-ben dinamizáló városa kíván lenni a programnak, az alábbiak szerint (vastagon szedve a Klímavédelmi akcióterv pontjai):

- 1. Megtisztítjuk az illegális hulladéktól Miskolcot és térségét.** Miskolc prioritásként kezeli az illegális hulladéklerakók feltérképezését és felszámolását. A létrejövő Hulladékgazdálkodási Hatósággal együttműködésben - amelynek feladata lesz a hulladékgazdálkodási ágazat ellenőrzése, az illegális hulladéklerakók felkutatása, tettenérése, büntetése, illetve az ingatlan tulajdonosok kényszerítése a hulladék eltávolítására - Miskolc bekapcsolódik a munkába, és a megvalósítás folyamatában részt vállal.
- 2. Beszűntetjük a környezetromboló termékek használatát.** Miskolc minden olyan intézkedést megtesz, amely ahhoz szükséges, hogy az egyszer használatos, ám jelenleg tömegesen előforduló termékek forgalmazását, illetve használatát más, könnyen újrahasználatos, újrahasznosítható termékek váltsák fel a városban. Akcióprogramot indítunk a városban működő vállalkozásokkal, kiemelten a helyi kis-, és közepes vállalkozásokkal, hogy a jelenleg használt egyszer használatos műanyag termékeket felváltó új termékek használatára térjenek át, és vegyenek részt új technológiák fejlesztésében, új termékek gyártásában.
Az egyszer használatos műanyag palackok, a fém dobozok és az üvegek ellepik a környezetünket, ugyanakkor jelentős részük visszavezethető a gazdaságba, támogatva a körforgásos gazdaságra történő áttérést. Miskolc támogatja, hogy az országban a leghatékonyabb visszagyűjtő rendszer valósuljon meg a Creative Region program valamennyi városában, és mintavárosként pilot projekt programot indít, tapasztalatait megosztja a partnervárosokkal és a régió megyéivel.
- 3. Megvédjük vizeinket.** A tiszta víz nemzeti kincsünk, megbecsüljük és megóvjuk a várostérség vízkészletét. Miskolc gondoskodik várostérsége folyó- és állóvizeinek, és környezetnek műanyagoktól való megtisztításáról.
- 4. Támogatjuk a kkv-k megújuló energiatermelését.** Akcióprogramot indítunk a városban működő vállalkozásokkal, kiemelten a helyi kis-, és közepes vállalkozásokkal, hogy a saját energiafogyasztás helyben elérhető megújuló energiaforrással megvalósuló részleges vagy teljes kiváltását elérhessék, hozzáférjenek a vállalkozások versenyképességének javítását célzó forrásokhoz. Elősegítjük, hogy a helyi vállalkozások hozzáférjenek az olcsó és környezetbarát geotermikus hőenergiához.

5. **Minden újszülött után tíz fát ültetünk.** Miskolc aktív részese kíván lenni a programnak, utak és vasútvonalak mentén, barnamezős területeken faültetési programot indítunk.
6. **Olesó, innovatív energiát biztosítunk a magyar családok számára.** Települési szinten is ki kell használni a helyben elérhető, megújuló energiaforrásokra építő lehetőségeket (biomassza, geotermikus energia, napenergia). Miskolc és térsége számára a geotermikus energia rendelkezésre áll, bővítjük a meglévő hálózatot, növeljük a bekapcsolt fogyasztók számát. Miskolc hő- és energiatermelő kapacitáit modernizáljuk, biztosítjuk, hogy az erőművi és energetikai fejlesztések során az éghajlati kockázati szempontok is érvényesüljenek. Okos fogyasztásmérőket telepítünk, Miskolcon mintaprojektet indítunk, hogy városunk energiafogyasztás tudatosságának növelésével a háztartások is hozzájárulhatnak a klímavédelemhez, miközben rezsiköltséget is megtakaríthatnak.
7. **Elindítjuk a Zöld Busz Programot.** Miskolc és várostérsége mintaprojektként az első térség kíván lenni, ahol az új beszerzésű autóbuszok elektromos meghajtásúak, az első ilyen járműveket az Avas városrészben és Lillafüreden indítjuk el.

A6. Miskolc infokommunikációs infrastruktúra fejlesztése

Miskolc Smart City koncepcióra épülő alapszolgáltatások, projektek tervezését és megvalósítását egységes koncepcióra és jól meghatározott stratégiai célokra épített Smart City koncepció keretein belül fejleszti. A koncepció súlyponti eleme az infokommunikációs hálózat és eszközellátottság egyenlőtlenségének feloldása. Az új fejlesztések alapját egy olyan informatikai és ráépülő alapszolgáltatási platform jelenti, amelyekre építkezve a smart-projektek költséghatékonyan és idő-hatékonyabban valósíthatók meg.

Egyre növekvő az igény a széles körű infokommunikációs fejlesztésre. A város célja a jelenlegi informatikai szolgáltatási portfólió kiterjesztése speciálisan a smart projektek számára biztosítandó új alapszolgáltatásokkal (pl. hitelesítés-szolgáltatás biztosítása piaci szolgáltatókkal együttműködve; városi szintű elektronikus hiteles dokumentum-menedzsment; e-számlázás kiterjesztése; e-fizetés mint „hazai” szolgáltatás stb.). A portfólió kiterjesztés szervezeti hatékonyság növekedéssel és mérhető társadalmi haszonnal jár, amely növeli az Miskolcon élők komfortérzetét, elégedettségét.

A Smart City keretében végzett fejlesztések, az elektronikus ügyintézési fejlesztések és a szolgáltatásfejlesztési feladatokat dominánsan országos hatókörű, központi fejlesztésekhez való csatlakozással együtt végezzük el.

A város kiemelten fontos célja a városi IT hálózati alpinfrastruktúra további fejlesztése (nagysebességű optikai hálózat és azok megfelelő eszközökkel ellátott végponti elérése). Elérendő cél a jelenleg részben bevezetett hibrid felhő alapú szolgáltatások kiterjesztése a városi vállalatoknál és hivatali környezetben is. Mivel nem minden alkalmazás transzportálható korlátlanul teljesen felhő környezetbe ezért használhatósági és technológiai szempontból szükséges egy megfelelő hibrid környezet és szolgáltatási kör kialakítása. Az alkalmazások számának, az általuk kezelt adatállományok méretének növekedésével, valamint a szolgáltatási folytonosság és megbízhatóság mind magasabb szintű eléréséhez szükséges az adatközponti eszközök redundanciájának növelése. Ezekhez szervesen kapcsolódó fejlesztési célterület a biztonsági szintek további növelése, a minősített szabványoknak megfelelő hálózati határvédelmi eszközök teljes körű telepítése. Célunk a Nemzeti Kibervédelmi Intézet által

megfogalmazott elvárásoknak megfelelő biztonsági végpontmenedzsment megoldás teljes körű kiépítése, a teljes szolgáltatási területre vonatkozóan.

Kiemelten fontos az informatikai (alap IT fogalmak, skillek és alkalmazásokhoz kapcsolódó) képzések folyamatos biztosítása, az online tananyagfejlesztés, e-learning keretrendszer bevezetése, és a tudásmegosztás-vizsgázás keretrendszeren belüli megvalósulása is.

Miskolcon az informatikai oktatás szinte teljes vertikuma megtalálható, kezdve a középszinttől a magas szinten elismert és eredményességet mutató felsőoktatási képzésekig. Egyetemi képzés keretében 10 féléves (BSc+MSc) informatikai képzés keretében 1993 óta, 27 éve magas szinten helyben képzett, szakmájukban felkészült, piacképes tudással rendelkező informatikus-mérnökök, gazdasági informatikusok, programtervező informatikusok és műszaki menedzserek végeznek.

A régió sajátosságait és a városi informatikai által jelenleg lefedett és a jövőbeli fejlesztésekkel párhuzamosan növekedő informatikai feladatmennyiség szükségessé teszi a területen dolgozó szakemberek rendelkezésre állását. Ennek keretei lehetnek a duális képzés közép, illetve felső szinten, valamint gyakornoki programok indítása.

Az informatika szolgáltató jellegének erősítése fontos, vállalt stratégiai célja a következő éveknek, amellyel Miskolc Megyei Jogú Város és a városüzemeltetésben részt vevő vállalatcsoportja, meglévő vállalati és magán ügyfélköre számára az iparági standardokhoz jobban illeszkedő, folyamatosan fejlődő szolgáltatásokat tud nyújtani, e mentén a város utat nyithat piaci szereplők számára végzett a Városnak eredményt termelő szolgáltatások kialakításához is.

7.4. MISKOLC TUDÁSKÖZPONT, KREATÍV VÁROS

B1. Miskolc képzésfejlesztési programjának megvalósítása

Városunk oktatási, nevelési és szakképzési intézményei - noha a teljes oktatási, képzési és nevelési vertikum csak egy csekély részét fedik le - fontos szerepet töltenek be Miskolc életében. A gazdaság folyamatos szerkezetváltásához illeszkedő módon, a változó társadalmi, gazdasági és innovációs elvárásoknak való megfelelés szándékával kell megterveznünk szerepüket és küldetésüket. A növekvő mobilitási igény mellett társadalmi felelősségvállalásunk és feladatunk megteremteni a népesség helyben tartásának feltételeit ezen intézményeken keresztül is.

A képzési rendszer szolgáltatás, az intézmények szolgáltatók. Szolgáltatók nem csak a gyermekek, fiatalok, vagy tanuló felnőttek, hanem a szülők és a családok felé is. Olyan attitűddel kell tehát feladatukat végezniük és küldetésüket beteljesíteniük, amely hozzájárul a város belső és külső pozitív üzenetéhez, belső és külső pozitív jövőképek formálásához.

A szolgáltató tevékenységtől modern, minőségfejlesztésre fókuszáló, gyermek-, tanuló- és hallgatóközpontú, munkaerő-piaci igényeit figyelembe vevő oktatási, nevelési és képzési tevékenység az elvárható. Tágabb értelemben biztosítani kell a város K+F+I tevékenysége eredményeinek átadását a nemzetgazdaság felé, amelynek legfontosabb letéteményese és eszköze a felsőoktatás és az ipar helyi együttműködése, valamint a Miskolci

Egyetem Science Parkja, ahol az oktatással, képzéssel, tudásátadással összekötött, területspecifikus (zöld) startup inkubáció is teret kell, hogy kapjon.

Stratégiai kérdés a helyi együttműködések fejlesztése a 2020-2030 időszakban, amelyben a digitalizáció kihívásainak való megfelelés, és a digitális képességfejlesztés kell, hogy a fókuszban álljon.

Kitörési pontként kezelendők:

- a gyermekek, a szülők, a képző intézmények, a munkáltatók megfelelő tájékoztatása, a felelős döntéseikhez szükséges információk biztosítása – egységes rendszerben
- a tehetség-szakmai pályafutás menedzselés rendszerének kidolgozása
- kompetencia mérés egységes rendszerének kidolgozása az óvodáskortól akár a pályaválasztásig
- pedagógus továbbképzés rendszerének átalakítása.
- a digitális képességek óvodás kortól történő fejlesztése, hogy az oktatás valamennyi szintjén magas színvonalú informatikai tudás legyen megszerezhető
- az idegen nyelvtudás lehetőségének biztosítása már óvodás kortól
- a piaci munkaerő igények alapján a szakképző intézmények infrastrukturális fejlesztése, szakma specifikus centralizációja
- óvodák egységes (digitális, nyelvi) eszköz fejlesztése
- a felnőttképzés igény vezérelt infrastruktúra-fejlesztése
- a város híd szerepének megteremtése a gazdaság szereplői és a szakképzési központok, szakképző intézmények között.

A Miskolci Egyetemmel kialakított együttműködés kulcseleme, hogy az egyetem kiemelten támogatja Miskolc oktatásfejlesztési programjában a kompetenciamérés módszertanának fejlesztését, a pedagógus továbbképzést és a gyakorló iskola rendszerének kidolgozása, idegennyelv tudás megszerzésének biztosítását, művészeti központ létrehozását, illetve egy szoros együttműködést a felnőttképzésben.

A gazdaságfejlesztési célok elérése érdekében megfelelően képzett szakemberekre van szükség. A szakemberek felkészítésében elsődleges szerepe van tudástermelő egyetemeknek, kutatóműhelyeknek, ezért indokolt lehet a Miskolci Egyetem szerepének megerősítése és az oktatási modell átstrukturálása a Fraunhofer modell¹⁰ alapján; valamint a szakképzésben elterjedt duális oktatási rendszer átalakítása a gazdasági igényekkel összhangban.

B2. A Miskolci Egyetem tudásközpont szerepének és KFI potenciáljának erősítése

A Creative Region területén több kiemelkedő fejlődési dinamikát mutató ipari centrum alakult ki, Debrecen, Szolnok, Nyíregyháza mellett Miskolcon az egyik legjelentősebb az ipari szereplők, beruházások koncentrációja. A miskolci és a térségi centrumok nagyvállalkozásai rendszeres megrendelői az Egyetem K+F+I szolgáltatásainak. Itt található azonban az ország leghátrányosabb kistérségeinek többsége is. Ezek a hallgatói utánpótlás szerzése szempontjából problematikus térségek, a kibocsátott hallgatók nagy részének viszont ezek a térségek és az elvégzendő feladatok potenciális munkahelyeket jelentenek. A Miskolci Egyetemen végzettek

¹⁰ A Fraunhofer intézeti modell az egyetemekkel szoros kapcsolatban lévő kutatóhelyeket jelent

helyben tartása, az itteni felzárkóztatási programok szakemberbázisát adja ma, és biztosíthatja a jövőben is.

Az intézményben rendelkezésre álló K+F+I potenciál hasznosítása Miskolc és a régió gazdasági fejlődése szempontjából kulcskérdés. Az egyre csökkenő hallgatói létszám miatt az oktatás felszabaduló humán kapacitásait a következő években folyamatosan a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő K+F+I tevékenység felé szükséges áterelni.

Miskolc Megyei Jogú Város az alábbi kiemelt területeken várja el az Egyetem közvetlen együttműködését:

- **Tudásgazdaság megeremtése, megerősítése:**
Miskolc gazdaságában a jövőben kiemelt szerepet kell kapnia a magas hozzáadott értékű, innovatív technológiájú újgazdasághoz (pl.: plazmatechnológiai, nanotechnológiai, termokémiai, mechatronikai, élettartam növelő technológiák, környezet-biztonságos alapanyagok, megújuló energiaforrások felhasználása és előállítás) tartozó vállalkozásoknak, a Miskolci Egyetem K+F+I bázisára épülő spin-off társaságoknak, a technológiai inkubációnak.
A kreatív ipar kiépülését magas színvonalú duális oktatási rendszernek kell támogatnia.
- **Zöld-gazdaság fejlesztése, részarányának növelése**
Miskolc kiemelten támogatja a környezettudatos technológiákon alapuló iparfejlesztést. A város elkötelezett a zöld gazdaság részarányának növekedésében, a körforgásos gazdaságon alapuló fejlesztések és befektetések térnyerésében.
- **Helyi gazdaság megerősítése, magas foglalkoztatottság biztosítása**
Miskolc gazdaságának versenyképességét biztosító második rész cél egyrészt a helyi székhelyű kis- és középvállalkozások működési stabilitásának megeremtését, hálózatosodásuk, klaszteresedésük támogatását, másrészt a foglalkoztatottság növelését, a szociális gazdaság megerősítését irányozza elő.
- **Vonzó befektetői környezet továbbfejlesztése:**
Miskolcon a fenntartható ütemű gazdasági fejlődéssel összhangban lévő duális közép- és felsőfokú oktatási rendszert kell működtetni. A betelepülni szándékozó tőkét magas színvonalú adminisztrációnak, anyag- és technológiai kompetenciaközpontoknak kell segíteni.

A Miskolci Egyetem, az Észak - Kelet magyarországi régió és a felső-magyarországi térségek meghatározó jelentőségű felsőoktatási és kutatási tudásközpontja. Szellemi kisugárzást adó centrumként a térség társadalmi – gazdasági – kulturális fejlődését meghatározó, domináns intézmény, amely e sokszínű szerepének megfelelően szervezi és működteti oktatási – kutatási és társadalmi szerepvállalási tevékenységeit.

Miskolc Megyei Jogú Város kiemelten támogatja, hogy a Miskolci Egyetem műszaki, informatikai, jogi, gazdasági, bölcsészeti, egészségügyi és zenei képzéseit ezen elvárásokhoz igazodva, az üzleti, az állami, illetve a közösségi élet szereplőivel együttműködve alakítsa ki és tartsa fenn, melyhez szükség van a felzárkóztatás gyorsítását biztosító céltámogatásokra és átütő erővel bíró – kiemelt erőforrás koncentrációval rendelkező – egyedi fejlesztési programokra.

Miskolc Megyei Jogú Város kiemelten támogatja, hogy megvalósuljon a Miskolci Egyetem tervezett Tudományos és Innovációs Parkja (ME Science Park), mely a térségben működő, vagy oda betelepülni kívánó vállalkozások fejlesztéséhez nyújthat tudományos kutatási háttérrel, inspiratív közeget teremtve az innovációk létrehozásához a betelepülő kis- és nagyvállalatoknak, és modern technológiai szolgáltatásokat, tanácsadókat biztosíthat korszerű eszközökkel és tudással nem rendelkező startup cégeknek.

Miskolc Megyei Jogú Város támogatja és az Egyetemmel együtt érvényre kívánja juttatni az intézmény versenyképességét meghatározó fő tényezőket, elismerve, hogy a régió szakképzett munkaerejének biztosításában kulcsszerepe van az egyetem minden karának, az intézmény pedig részese a regionális vonzerő megteremtésében és fenntartásában, valamint a térségi felzárkóztatási programok szakmai-tudományos háttérének biztosításában. Fontos, hogy az Egyetemen fennmaradjanak az országos beiskolázási merítési lehetőséget nyújtó unikális szakok, mind a műszaki, mind a társadalomtudományi képzésben, valamint, hogy az Egyetem duális képzésekbe való korai bekapcsolódása széles szakmai palettán, és nagy területi lefedettséget adó vállalati gyakorlati képzőhelyek, kiemelkedő hírnevű vállalkozások együttműködése révén valósuljon meg.

A város zöld- és körforgásos gazdaságfejlesztési céljainak erősítése szempontjából erősítendő a széles szakmai lefedettséget adó földtudományi képzések és ehhez jól illeszkedő, nemzetközi hálózatokhoz is kötődő kutatási háttér, valamint az anyagtudományi és -technológiai képzések nemzetköziesítése és bővítése. A hálózatos gazdaságfejlesztés szempontjából fontos a gépészmérnöki és informatikai képzési területek iránti stabil érdeklődés mellett új igényorientált képzés – járműmérnöki szak – beindulása, és a duális képzések biztosítása minden alapszakon. Emellett erősítendő az intézmény társadalomtudományi karainak fejlesztése, az idegen nyelvű oktatás erősítése.

B3. Miskolc kulturális intézményrendszerének komplex fejlesztése

Folyamatosan változó világunkban azok maradnak versenyben, akik felismerik a változások irányát és erejét, majd arra reagálni is képesek. Modern világunk az alkalmazkodás és az újítás versenye, a kezdeményezés és követés különös szimbiózisa. Ahogyan a gazdaság, vagy technológia, úgy a kulturális szokások is változnak; módosulnak az igények, eltolódnak a hangsúlyok, velük egy időben változnak a fogyasztási szokások, ideértve a hozzáférés módjainak, a közvetítő technikának a változásait is.

A kulturális értékek közvetítőivel, a kultúra-iparban dolgozókkal szemben a digitális társadalom teljesen új kihívásokat támaszt, amikkel együtt jár a szolgáltatói szektor változása is, amely egy város esetében legfőképpen a kulturális intézményrendszer formájában jelenik meg.

Szükséges azon belül a város kulturális intézményrendszerének komplex újragondolása és fejlesztése.

A város kulturális stratégiájának megfogalmazásakor alapvető szempont a város meglévő és a fejlesztések során megszülető értékeinek és a város lakosságának viszonya, amelyhez elegendő tudást adnak a kulturális alapú városfejlesztés miskolci modelljének sikerei és tanúságai.

Olyan innovatív fejlesztések megvalósítására kell törekedni, amelyek javítják a városi kulturális intézmények működésének hatékonyságát, új szervezeti, működési modelleket hoznak létre, ugyanakkor találkoznak a lakosság igényeivel és egyben javítják Miskolc versenyképességét.